

SHËNIM PËR PARAPAGUESIT

Nga numri 45 i revistës, juve do t'ju bie në dorë ALBISLAMI i ri, inshaAllah. Krahës shumë ndryshimeve, do të ndryshojë edhe çmimi, ashtu që edhe parapagimi do të ketë çmim më të lartë. Deri tani, numri i parapaguesve ka arritur gati se 300, të cilët kanë bërë ndihmesë që Albislami të vazhdojë. Njoftojmë parapaguesit e deritanishëm se do vazhdojmë me dërgimin e Albislami, derisa t'u përfundojë pagesa e vjetër, por prej tani parapagim nuk mund të bëhet me çmimin e vjetër. Edhe pse çmimi i ri do jetë më i lartë besojmë se do të jetë çmim i përballueshëm për secilin.

I falënderohemi të gjithëve që kanë kontribuar për të mirën e revistës deri tani.

Për çdo propozim, vërejtje a sugjerim mund të kontaktoni me ne, në këtë adresë:

email: albislam@gmail.com

sms: +389 75 436 718

fax: +389 2 3230 827

tel: +389 2 3230 827 (çdo ditë, prej 9 deri 16, përveç të xhumasë dhe të dielës)

ose me postë në: rr: 110 nr: 5 1000 Shkup, Maqedoni

viti IV nr: 44

redaksia: Omer Berisha (kryeredaktor),
Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Fatmir Zaimi,
Ali Shabani, Agim Bekiri, Metush Memedi

albislam@gmail.com

rr: 110 nr: 5

Çarshia e vjetër

1000 Shkup

fax: +389 2 3230827

Del në fillim të muajit. Numri 45 do të del më: 01 04 2007

Boton: NUN-R D00EL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOB5MK2X

IBAN MK07300701002091869

Numri tatimor: 4030003487017

Revista është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

Shtypur në: Cetus Print -Shkup Tirazhi: 1200 kopje ISSN: 1409-6250

Albislami i ri

Lexues të nderuar,

Ky është numri 44 i revistës suaj dhe tonë të përmuajshme. Vetë fakti që ka vazhduar të botohet tre vite e gjysmë, t'i shtohet tirazhi dhe të shitet gati i tëri, dëshmon në suksesin dhe pozitën që gëzon Albislami tek lexuesit. Për këto të arritura fillimisht falënderojmë Allahun e pastaj të gjithë njerëzit që kanë kontribuar në të mirën e Albislami, duke filluar nga redaksia e deri te secili person që së paku e ka lajmëruar dikë për këtë revistë. Të gjithë ata kanë punuar dhe vazhdojnë të punojnë vullnetarisht, pa asnjë kompensim material.

Këto të arritura, kanë bërë që edhe më tepër të angazhohemi për Albislamin. Andaj, ju lajmërojmë se, me lejen e Allahut, nga numri 45 juve do t'ju bie në dorë Albislami i ri. Do të jetë i ri për shkak të risive që do t'i ketë. Prej atyre risive janë:

- Albislami do të jetë i veçantë plotësisht nga albislam.com, mirëpo do të vazhdon me bashkëpunim në këmbimin e disa materialeve.
- Albislami do të ketë redaksi të re dhe bashkëpunëtorë. Ajo redaksi do të përbëhet nga hoxhallarë të Maqedonisë, Kosovës dhe Shqipërisë.
- Albislami do të ketë edhe rubrika të reja, sikurse rubrika e lexuesve.
- Albislami do të ketë dizajn të përshtatshëm.

Juve ju lajmërojmë me qëllim që të mos kurseni të na ndihmoni me vërejtjet, sugjerimet dhe propozimet që janë në të mirë të Albislami. Ju mundeni ta ndihmoni revistën fillimisht duke e lexuar atë pastaj, duke folur për të, duke e shpërndarë atë, duke gjetur abonues të rinj dhe duke dhënë donacion apo gjetur sponsorë dhe reklama.

me respekt:
Redaksia
albislam@gmail.com

Nxitimi për të dhënë fetva

Falënderimi i takon Allahut. Atë e falënderojmë dhe prej Tij falje dhe ndihmë kërkojmë. Kërkojmë mbrojtje nga Allahu prej të këqijave të vetvetes dhe të veprave tona. Kë e udhëzon Allahu s'ka kush e lajthit dhe kë e largon nga rruga e vërtetë, s'ka kush e udhëzon. Dëshmoj se s'ka hyjni tjetër përveç Allahut, i Cili është Një dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe i dërguar i Tij.

"O ju që keni besuar, keni frikë Allahun me një frikë të denjë dhe mos vdisni, pos duke qenë muslimanë!" (Ali Imran: 102)

"O ju njerëz! Keni frikë Zotin tuaj që ju ka krijuar prej një veteje dhe nga ajo krijoi palën e saj, e prej atyre dyve u shtuan shumë burra e gra. Dhe keni frikë Allahun që me emrin e Tij përbetoheni, ruajeni farefisën, se Allahu është Mbikqyrës mbi ju." (En-Nisa:1)

"O ju besimtarë, keni frikë Allahun dhe thuani fjalë të drejta. Ai (Allahu) ju mundëson të bëni vepra të mira, jua shlyen mëkatet e juaja, e kush respekton Allahun dhe të Dërguarin e Tij, ka shpëtuar me një shpëtim të madh." (El-Ahzab: 70:71)

Thënia më e vërtetë është thënia e Allahut, kurse udhëzimi më i mirë - udhëzimi i Muhammedit salallahu alejhi ve selem. Veprat më të këqia janë ato të shpikurat, çdo shpikje është bid'at dhe çdo bid'at është lajthitje, e çdo lajthitje çon në zjarr...

Shumë herë hoxhallarët përjetojnë raste dhe momente kur pyeten për gjëra të ndryshme, disa prej tyre i dinë e disa prej tyre nuk i dinë. Kjo gjë është shumë normale, sepse secili hoxhë dhe dijetar është e pamundshme ti dijë të gjitha çështjet e fesë, pasi që feja është shumë e madhe dhe dija mbi fenë kërkon tërë jetën e njeriut. Është nder dhe moral kur jemi në raste që nuk i dimë disa çështje të caktuara të themi nuk e di, do të humtoj dhe studioj këtë çështje dhe

do të gjej përgjigjen e pastaj do të përgjigjem. Sepse kështu kanë vepruar muslimanët e parë që nga Pejgameri, salAllahu alejhi ve selem e deri të dijetarët e këtij shekulli. Kurse është vepër shumë e shëmtuar dhe aspak e arsyetuar fetarisht të flasim për gjërat që nuk i dimë dhe tu përgjigjemi të gjitha pyetjeve që na para-shtrohen duke mos u kujdesur që në këto përgjigje që japim a kemi ndonjë argument apo mendim të ndonjë dijetari që ka folur mbi këtë çështje.

Raste nga kjo kategori e dytë e hoxhallarëve rastisim shumë dhe ballafaqohemi me ta jo vetëm nëpër oda burrash ku bëhen muhabete të ndryshme por edhe nëpër shkrime të ndryshme nëpër revista dhe gazeta apo në internet. Kjo është ajo që na shtyn të flasim pak për këtë temë.

Imami i pejgamberëve, i zgjedhuri i të devotshmëve, shembulli i evliave, Muhammedi, salAllahu alejhi ve selem, kur ti vinte ndonjë çështje që nuk kishte dije për te ndalej dhe priste ti vjen ndonjë shpallje nga Allahu, subhanehu ve teala, që ti tregojë për këtë gjë.

I këtillë ka qenë edhe sjellësi i shpalljes, Xhibrili, alejhisselam dhe melaqet tjera të ndershme, të cilat nuk flitnin pa dije.

Transmeton Imam Ahmedi në Mus-nedin e tij nga Muhamed ibën Xhubejr ibën Mut'imi, i cili transmeton se babai i tij ka shkuar te Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, e i ka thënë: Pejgamber i Allahut, cili vend është më i keqi? I ka thënë: nuk e di. E kur i erdhi Xhibrili, alejhisselam, i tha: cili vend është më i keqi. Ai u përgjigj: nuk e di. Më duhet ta pyes Zotin tim, azze ve xhel-le. Shkoi Xhibrili dhe ka-loi një kohë. Pastaj u kthye e tha: Muhammed, më herët më pyete: cili vend është më i keqi, e unë të thash: nuk e di. Kam pyetur Zotin tim: cili vend është më i keqi? Ai më tha: tregjet". (Shejh Albani në librin "Sifetul-

Fetva vel-Mufti vel-Mustefti" fq. 9 thotë: e transmeton Hakimi me sened Hasen).

Shikoni çfarë pozite të lartë paska fjala: "nuk e di"!

Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, nuk e dinte, po edhe Xhibrili, alejhisselam, nuk e dinte, mirëpo asnjëri prej tyre nuk foli me hamendje dhe pa dije, por kërkuan dijen mbi këtë pyetje.

Melaqet ndalet në kufijtë që ua ka caktuar Allahu, azze ve xhel-le, ato nuk i veprojnë ato gjëra që nuk i dinë dhe argument për këtë gjë është fakti se kur Allahu i ka pyetur për emrat e gjërave ata kanë treguar se nuk dinë: "...Më tregoni për emrat e këtyre (sendeve të emërtuara), nëse jeni të drejtë (çka mendoni)?" (Engjëjt) Thanë: "Ti je i pa të meta, ne nuk kemi dije tjetër përveç atë që na e mësove Ti. Vërtetë, Ti je i Gjithë-dijshmi, i Urti!" (El-Bekare: 31- 32).

Çka i pengon një njeriut që nuk i ndonjë gjë të thotë: nuk e di, kurse në këtë gjë ka yrnek Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, Xhibrilin dhe melaqet?!

Këtë metodë e kanë pasuar edhe shokët e Muhammedit, salAllahu alejhi ve selem dhe nuk janë larguar nga kjo metodë as sa një pëllëmbë, ata nuk kanë marrë përsipër gjëra që nuk mund ti bëjnë e as që janë stolisur me gjëra që nuk i posedojnë.

Transmeton Ejubi nga Ibën Ebu Melike, radijAllahu anhu, se e kanë pyetur Ebu Bekrin, radijAllahu anhu, për një ajet, kurse ai u ka thënë: "Cila tokë do të më mbante, cili qiell do të më strehonte, ku do të shkoj dhe çka do të bëj nëse flas për Kur'anin gjëra që si ka pasur për qëllim Allahu, azze ve xhel-le?!"

Aliu, radijAllahu anhu, ka thënë: e dini gjënë më të freskët për mua? E përsëriti këtë pyetje tre herë. I thanë: na trego o kryetar i muslimanëve. Tha: të pyetet njeriu për një gjë që nuk e di e të thotë: nuk di".

Gjithashtu Aliu, radijAllahu anhu, ka thënë: "Pesë gjëra nëse i ka me vete njeriu në vete i arsyetohet udhëtimi deri në Jemen dhe i mjaftojnë posedimi i tyre si kompensim nga ky udhëtim:

- Vetëm Zotit ti frikohet;
- Vetëm mëkateve të veta tu frikohet;
- Mos ti vijë turp atij që nuk di të mësojë;
- Ai që di kur pyetet për gjërat që nuk i di mos të turpërohet që të thotë: nuk e di;
- Durimi ka pozitën në fe sikurse koka në trup.

Një beduin takoi Abdullah ibën Omerin e i tha: a je ti Ibën Omeri? Tha: po, unë jam. Tha: kam pyetur për ty dhe më drejtuan te ti. Tha: a trashëgon halla? Tha: nuk e di. Tha: edhe ti nuk e di?! Po, tha, nuk e di. Shko te dijeta-

rët në Medinë e ata të tregojnë. Kur u nisë për të shkuar ia puti duart e tha: sa bukur foli Ibën Omeri, u pyet për një gjë që nuk e dinte dhe tha: nuk e di.

Abdullah ibën Mesudi, radijAllahu anhu, ka thënë: "Kush ka dije le të flet e ai që nuk ka dije le të thotë: Allahu e di, sepse Allahu, azze ve xhele, i ka thënë Pejgamberit, sal-Allahu alejhi ve selem: "Thuaj (Muhammed): "Unë nuk kërkoj prej jush ndonjë shpërblim, dhe unë nuk jam prej atyre që bëjnë trillime". (Sad: 86).

Ibën Abasi dhe Ibën Mesudi, radijAllahu anhu, kanë thënë: "Kush u jep fetva njerëzve për çdo çështje që e pyesin ai është i çmendur". (Shiko: "A'lamul-Muvekiin", 2/ 184).

Bera ibën Azib, radijAllahu anhu, ka thënë: "Kam takuar treqind pjesëmarrës në Bedër, kurse secili prej tyre dëshironte që shoku i vet të jep fetvanë dhe të rehatohet".

Ebu Husejn El-Esediu ka thënë: "Sot ju po jepni fetva për disa çështje që nëse i parashtroheshin Omerit, radijAllahu anhu, ai do t'i mblidhte pjesëmarrësit e Bedrit për këtë gjë". (Shiko: "Sifetul- Fetva vel-Mufti vel-Mustefti" të Ibën Hamdan Hanbeliut, me recension të shejh Albanit, fq. 7).

Këtë rrugë kanë ndjekur edhe dijetarët që kanë ardhur pas sahabëve, andaj u bënë pasues të sinqertë dhe imamë të udhëzimit.

Një herë e pyetën Kasim ibën Muhamed ibën Ebu Bekrin, radijAllahu anhu, për një gjë, e ai tha: nuk e di. Pyetësi tha: unë vetëm ty të njoh e nuk njoh tjetër kënd! Kasimi tha: mos shiko mjekrën e gjatë dhe numrin e madh të njerëzve rreth meje. Vallahi nuk e di këtë çështje. Një plak nga fisi Kurejsh, i cili ishte ulur aty afër tha: djaloshe kapu për këtë njeri, sepse vallahi nuk të kam parë në ndonjë tubim më fisnik se ky tubim. Kasimi tha: vallahi të më këputet gjuha është më e dashur për mua se sa të flas pa dije".

Një njeri pyeti Malik ibën Enesin disa ditë për një gjë, e ai ia ktheu: unë flas për gjërat që mendoj se ka hajr në to, kurse nuk e di këtë çështje tënde.

Hejthem ibën Xhemili thotë: "Kam qenë dëshmitar se kanë pyetur Malikun tetëdhjetë e katër çështje, kurse për tredhjet e dy tha: nuk e di".

Nxënësit e tij kanë thënë: ndodhte disa herë që ti parashtrohen pesëdhjetë pyetje e për asnjërën mos të ketë përgjigje e thoshte: "Kush do të përgjigjet për ndonjë çështje para se të përgjigjet duhet ta paramendon veten mes xhenetit dhe xhehenemit dhe si do të shpëton në ahiret e pastaj le të përgjigjet.

Një herë e pyetën për një çështje e ai tha: nuk e di. I thanë: është shumë e lehtë! Ai u hidhëruar dhe tha: në dije nuk ka asgjë të lehtë, a nuk ke dëgjuar fjalën e Allahut, subhanehu

ve tealat: "Ne do të shpallim ty fjalë të rëndë (të madhe)". (El-Muzemil: 5).

Tërë dija është e rëndë e sidomos ajo për të cilën do të japim llogari në Ditën e Gjykimit.

Imam Maliku, rahimehullah, ka thënë: nuk kam dhënë fetva derisa nuk kanë dëshmuar shtatëdhjetë dijetarë se unë jam i aftë për një gjë të tillë.

Imam Maliku, rahimehullah, ka thënë: Njeriu nuk duhet ta sheh veten të aftë për një gjë derisa nuk pyet më të diturit për këtë gjë. Unë nuk fillova të jap fetva derisa nuk pyeta Rebian dhe Jahja ibën Seidin. Ata më urdhëruan ta bëjë këtë gjë, e sikur të më kishin ndaluar do ta braktisja.

Ebu Nuajmi, rahimehullah, thotë: Nuk kam parë dijetar që më së shumti e përdor fjalën: nuk e di se sa Malik ibën Enesi, radijAllahu anhu.

Njëherë e kishin pyetur Shabiun për një gjë, e ai kishte thënë: nuk e di. I thanë: a nuk turpërohesh nga fjala nuk e di, kurse ti je fekihi i Irakut?! Tha: mirëpo melaqet nuk janë turpëruar kur kanë thënë: "...ne nuk kemi dije tjetër përveç atë që na e mësove Ti". (El-Bekare: 31).

Ebu Dhejali thotë: mësoje fjalën "nuk di" sepse nëse thua: nuk di, njerëzit të mësojnë derisa të dish, e nëse thua di, njerëzit ti pyesësh derisa të mos bëhesh i ditur.

Imam Sahnuni, autori i librit "El-Mudevene" ka thënë: "Njeri më fatzi është ai që shet ahiretin për dynjanë,

kurse edhe më fatzi se ky është ai që shet ahiretin e tij për dynjanë e dikujt tjetër. Ibën Hamdani thotë: mendove rreth asaj se kush mundet të shet ahiretin e vet për dynjanë e tjetërkujt, e mësova se ai është myftiu...".

Ai gjithashtu ka thënë: "Më pyesin për ndonjë çështje të cilën e di, mirëpo nguroj të përgjigjen ngase urrej nxitimin e tjerëve pas meje.

Kur i kanë thënë se nuk je duke u përgjigjur për disa pyetje që nëse i pyesim disa nxënës tu ata do të ishin përgjigjur, atëherë ai tha: fitneja nga përgjigjja e saktë është më e rëndë se sa fitneja e pasurisë.

Një njeri e pa Rebia ibën Abdurahmanin duke qarë e i tha: pse po qanë? Tha: kërkojnë fetva nga ai që s'ka dije dhe është shfaqur në Islam një problem shumë i madh.

Imam Ibën Hamdan Hanbeliu, rahimehullah, i cili ka vdekur në vitin 695 sipas hixhretit, pasi që i citoi këto tekste tha: "Çka do të kishte thënë po të kishte parë njerëzit e kohës tonë, guximin e atij që s'ka dije për të dhënë fetva, edhe pse ka shumë pak përvojë, biografi të keqe dhe sekret të kobshëm, por ka për qëllim syfaqësinë dhe publicitetin, imitimin e njerëzve të ndershëm dhe fisnik të njohur, dijetarëve të thelluar në dije, edhe pse këta njerëz këshillohen mirëpo nuk ndalen, mashtrohen me grumbullimin e xhahilëve rreth tyre...ai që

hapëron drejt gjërave për të cilat nuk është i aftë qoftë dhënie e fetvasë, apo gjykim apo dhënie të mësimit, bën mëkat, kurse shumica e atyre që insistojnë dhe vazhdojnë në këtë rrugë bëhen fasika, nuk lejohet të merret fjala, fetvaja dhe gjykimi i tyre". (Shiko: "Sifetul- Fetva vel-Mufti vel-Mustefti" të Ibën Hamdan Hanbeliut, me recensione të shejh Albanit, fq. 7).

Nëse ky Imam i ka thënë këto fjalë në atë kohë, në shekullin e shtatë sipas hixhretit, çfarë do të na mbetet neve të themi shtatë shekujsh pas tij?! Çfarë fjalë duhet të zgjedhim dhe çfarë fjali duhet të thurim për të shprehur brengën, mërzinë dhe keqardhjen e madhe për këtë kohë tonën dhe për gjendjen e atyre që sot kanë marrë pozitën e fetvadhënësve?! Allahu na ruajt dhe na dhashtë dije të dobishme dhe vepra të mira!

Kasimi, rahimehullah, thotë: "Nëse njeriu dëshiron ta nderon vetveten le të mos flet asgjë tjetër përpos asaj që e di... pastaj tha: të jetojë njeriu injorant dhe mos të dijë asgjë përpos obligimeve, është më mirë se sa të flet për Allahun dhe Pejgamberin e Tij pa dije".

Njeriu që kujdeset për dynjanë dhe ahiretin e vet nuk e fut vetveten në gjërat të cilat nuk i di dhe për të cilat nuk është i aftë, kurse ai që kujdeset dhe preokupohet me atë që flasin njerëzit për te në dynja, duhet ta dijë se kjo dynja është kalimtare dhe

mashtuese, kurse brenga e vërtetë duhet të jetë për ditën kur do të dalim para Allahut, për atë Ditë kur çdo gjë do të del në shesh dhe asgjë nuk do të mbetet e fshehur.

Muadh ibën Xhebeli, radijAllahu anhu, rrëfen se Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, ka thënë: "Secili njeri që në dynja vepron ndonjë vepër për syfaqësi dhe publicitet, do ti del në shesh kjo gjë para njerëzve në Ditën e gjykimit". (sahih, Taberaniu).

Pra, kjo çështje ka të bëjë me vetëmohimin, dorëzimin Allahut dhe shpërkëmbjen.

Omeri, radijAllahu anhu, ka thënë: "Ai që ka qëllim të sinqertë në të vërtetë edhe nëse është kundër atij, do ti mjafton Allahu për problemet eventuale mes tij dhe njerëzve, kurse ai që stoliset me gjërat që nuk i ka, e shëmton Allahu".

Imam Ibën Kajimi, rahimehullah, duke sqaruar këtë fjalë të Omerit, radijAllahu anhu, thotë: "Kjo fjalë është identike me fjalët pejgamberike dhe që i përkojnë njeriut vizionar dhe të inspiruar. Këto dy fjalë janë prej thesareve të dijes dhe ai që di ti shpërndanë si duhet i bën dobi vetes dhe përfiton maksimalisht prej tyre. Fjala e parë "ai që ka qëllim të sinqertë në të vërtetë edhe nëse është kundër atij, do ti mjafton Allahu për problemet eventuale mes tij dhe njerëzve" është baza dhe burimi i çdo të mire, kurse fjala e dytë "ai që stoliset me

gjërat që nuk i ka, e shëmton Allahu" është baza dhe burimi i çdo të keqe.

Nëse njeriu ka nijet të sinqertë dhe qëllimi, brenga dhe dija e tij janë për Allahun, atëherë Allahu do të jetë me te, sepse Allahu është me ata që janë të devotshëm dhe me ata që bëjnë mirë... Ai që ka me vete Allahun a ka kush mund ta fiton dhe ti bëjë të keqe?! Nëse Allahu është me një njeri, kujt duhet ti frikohet?! E nëse nuk ka Allahun me vete, kënd duhet ta shpreson?! Kujt duhet ti beson dhe kush do t'i ndihmon?!

Nëse një besimtar vepron sipas të vërtetës ndaj vetes dhe ndaj tjerëve, nëse këtë e bën për Allahun dhe me ndihmën e Allahut, atëherë nëse qiejt, toka dhe kodrat i bëjnë kurthe, do ti mjafton Allahu që të mbrohet nga këto kurthe, do t'i jep zgjidhje dhe rrugëdalje. Njeriu dështon për shkak të moskujdesit dhe mangësisë në këto tre gjëra, ose në dy apo në njërin prej tyre. Nëse dikush vepron diçka për të kotë nuk ndihmohet, e nëse ndihmohet për momentin kjo nuk domethënë se atij i takon fundi, por në fund është i qortuar dhe i dështuar. Nëse dikush vepron një gjë me të drejtë, mirëpo nuk e bën këtë vepër sinqerisht për Allah, por e bën për të kërkuar lëvdatë, falënderim, mirënjohje apo shpërblim prej njerëzve, apo për të arritur ndonjë qëllim të dynjasë, domethënë këto gjëra janë qëllimi i tij parësor, kurse

veprimi për të vërtetën është mjet që e shpien atë në këtë qëllim, këtij nuk i garantohet ndihmesa dhe fitorja, sepse Allahu ka garantuar ndihmesën dhe fitoren atij që lufton për Allahun dhe lufton për të qenë Fjala e Allahut më e larta, e jo atij që vepron për vetveten dhe nepsin e tij, sepse ky njeri nuk është nga mesi i të devotshmëve e as nga bamirësit. Nëse ndihmohet do të ndihmohet për aq sa ka hak me te, sepse Allahu vetëm hakun e ndihmon, e nëse pushtetin e kanë ithtarët e të kotës, atëherë fitojnë aq sa janë durimtar, sepse durimi çdo herë ngadhënjën, e nëse durimtari vepron për të drejtën, atëherë fiton dhe përfundimi atij i takon, e nëse e ka për të kotë, atëherë nuk ka përfundim. Nëse një njeri vepron për të drejtën, por mbështetet në fuqinë dhe unin e tij, e jo në ndihmën e Allahut, duke u mbështetur në Te dhe duke iu dorëzuar Atij dhe duke u distancuar nga fuqia dhe aftësia e tij, atëherë këtij njeriut nuk i ndihmohet dhe gëzon përkrahje aq sa vepron si duhet. Pika kryesore e kësaj çështjeje qëndron në faktin se realizimi i këtyre dy tevhideve në veprimet tona për Allahun asgjë nuk mund ti kundërshtojnë, kurse ky njeri do të gëzon ndihmën dhe përkrahjen e Allahut, sa do që e sulmojnë armiqët...

Këto tre gjëra janë baza e lumturisë së njeriut dhe domethënia e fjalës: "Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm

te Ty kërkojmë ndihmë! Udhëzoni (përforconi) në rrugën e drejtë!". (El-Fatiha: 5- 6).

Njerëzit më të lumtur janë adhuresit, ata që kërkojnë ndihmë dhe udhëzohen kah ajo që kërkojnë, kurse më fatzinjtë janë ata që privohen nga këto gjëra. Dikush mund të ketë hise në "vetëm Ty të adhurojmë" mirëpo mos të ketë aspak hise në "vetëm te Ty kërkojmë ndihmë" ose të jetë e dobët, ky padyshim është i braktisur, i poshtëruar dhe i dëshpëruar. Dikush ka hise të fuqishme në "vetëm te Ty kërkojmë ndihmë", kurse hiseja në "vetëm Ty të adhurojmë" e dobët apo inekzistente, ai do të ketë pushtet, dominim dhe fuqi, mirëpo nuk i takon përfundimi i gjërave, madje përfundimi i tij do të jetë përfundimi më i keq. I treti ka hise në "vetëm Ty të adhurojmë" dhe në "vetëm te Ty kërkojmë ndihmë", mirëpo hiseja e tij në udhëzim në arritjen e qëllimit të jetë shumë e dobët, sikurse është gjendja e shumë adhuresve dhe asketëve, të cilët kanë shumë pak dije mbi të vërtetat që me to ka dërguar Allahu Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem... (shiko: "Alamul-Muvekiin", 2/ 178).

Shiko çfarë sqarimi interesantë na ka sjell Imam Ibën Kajimi, rahimehullah, në lidhje me nijetin dhe synimin e të mirave të kësaj dynjaje nga dija fetare, edhe pse këto porosi kanë të bëjnë në përgjithësi me jetën e

besimtarit dhe veprave të tyre të mira që i bëjnë në dynja.

Duhet të përmendim edhe një pikë shumë të rëndësishme që ka lidhje me dhënien e përgjigjes apo fetvasë atyre që pyesin.

Hoxha, dijetari apo myftiu duhet të interesohet të kupton seriozitetin dhe sinqeritetin e pyetësit, me aq sa mundet, dhe të verifikohet se ky njeri nuk pyet për provokim apo për luksoz, por sepse ka nevojë.

Ejub Sihtijaniun kur e pyeste dikush diçka i thoshte: përsërite pyetjen. Nëse e përsëritke njësoj sikur në rastin e parë, i jepte përgjigje, përndryshe nuk i jepte përgjigje. Kjo tregon inteligjencën dhe kuptimin e tij të thellë të njerëzve.

Imam Ibën Kajimi, rahimehullah, thotë: "Nga ky qëndrim ka disa dobi, prej tyre janë edhe këto:

- Sqarohet edhe më mirë çështja për të cilën pyet;
- Ndoshta pyetësit i ka ikur ndonjë element, me përmendjen e të cilit ndërron tërësisht dispozita fetare;
- Pyetësi gjatë parashtrimit për herë të parë të pyetjes mund të jetë i dekoncentruar dhe me përsëritjen e pyetjes koncentrohet;
- Del në shesh insistimi i pyetësit për të marrë përgjigjen që i konvenon apo del në shesh se kjo çështje në realitet aspak edhe nuk ekziston, etj. (shiko: "Alamul-Muvekiinë", 2/ 187).

Dijetarët duhet të jenë shumë të sigurt gjatë dhënies së përgjigjeve dhe fetvave dhe nuk duhet të nxitonë, përpos kur në këtë veprim i detyron ndonjë domosdoshmëri fetare dhe janë të bindur prerazi mbi atë që japin fetva.

Sherijati ka ndaluar rreptësisht fshehjen e dijes dhe u është kërcënuar me kërcënim të madh atyre që e fshehin atë. Këto gjëra shumë mirë i kanë kuptuar dijetarët përgjatë historisë islame, andaj dijen e kanë venduar aty ku e ka vendin dhe nuk e kanë fshehur nga ai që seriozisht e kërkon këtë dije.

Shejh Ahmed Shakiri, rahimehullah, thotë: "Përhapja e dijes është obligim dhe nuk lejohet fshehja e tij, mirëpo duhet dhënë atyre që e meritojnë dhe lejohet të fshihet nga ata që nuk janë të gatshëm ta marrin dhe nga ata që insistojnë në gabim edhe pse u sqarohet e sakta". (Shiko: "El-Baithul-Hathith", fq. 133).

Abdullah ibën Amëri, radijAllahu anhumu, rrëfen se Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ve selem, ka thënë: "Ai që fsheh dijen, Allahu i ve frerë të zjarrit në Ditën e Kijametit". (Sahih, Ibën Hibani dhe Hakimi).

Allahu na dhashtë kuptim të mprehtë dhe devotshmëri në fjalë dhe vepra. Amin!

Bekir HALIMI

Islami rrezik për perëndimin?!

Është gabim të thuhet se ka qenë një ndodhi sporadike përhapja e karikaturave në shtypin evropian dhe se shumë shpejt do të mbyllet në ditët e ardhme, sepse nuk duhet të ndajmë këtë që ka ndodhur nga konteksti historik i qëndrimit të evropianëve ideologjik dhe politik kundrejt islamit dhe muslimanëve në përgjithësi dhe ndaj Kur'anit dhe Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, në veçanti.

Nëse i shfletojmë librat e Rajnhartit, Goldziherit, Lamansit, Watit, Rodenonit e tjerëve do të vërejmë se të gjithë ata mohojnë shpalljen që i ka ardhur Muhamedit, salAllahu alejhi ve selem; ata kanë mohuar edhe pejgamberllëkun e Muhamedit, salAllahu alejhi ve selem, madje në librat e tyre edhe e kanë sharë dhe ofenduar, kanë mohuar rolin e muslimanëve në të arriturat civilizuese, kanë potencuar se shkaku kryesor i prapambetorisë së muslimanëve është vetë islami. Shumica e shkrimeve të tyre shkojnë në drejtim të tentimit për të shembur themelet e akides (besimit) islame të nxjerra nga Kur'ani dhe Sunneti.

Qëndrimi i këtyre orientalistëve u shndërrua në një valë raciste kundërshtuese e çdo gjëje që ka të bëjë me

islamin dhe muslimanët në çfarë do rrafshi që është, qoftë politik fetar apo kulturor-shoqëror, etj. Kjo ka ndodhur para dhjetëra viteve dhe gabon shumë ai që i nënvlerëson veprat e këtyre orientalistëve dhe ndikimin që kanë pasur në mentalitetin evropian duke krijuar fobi dhe trishtim nga Islami dhe muslimanët.

Shtoja kësaj edhe disa elemente të reja, komplikuese dhe të gërshetuara që i kanë hedhur vaj zjarrit: shpërngulja e një numri të madh të muslimanëve për të jetuar në vendet evropiane duke u bërë konkurrencë punës së dorës evropiane dhe ndikimi i kësaj situatë në rrafshin politik, ekonomik dhe kulturor. Qëndrimi i unionit evropian kundrejt konfliktit arabo-izraelit, animi i përgjithshëm i tyre në anën e sionistëve, dhe së fundi vendimi i unionit evropian për të ndërprerë ndihmat qeverisë palestineze pas fitimit të Hamasit në zgjedhjet e fundit palestineze.

Ish kryetari i Amerikës, Riçard Nikson e ka shprehur frikën e tij nga Islami dhe muslimanët në dy librat e tij që i ka publikuar para disa viteve. Libri i parë: "Fitore pa luftë" dhe i dyti: "Shfrytëzoni shansin". Niksoni në këto dy libra tregon se pas rënies së bashkimit

sovjetik dhe rënies së socializmit si lëvizje dhe sistem politik perëndimi dhe SHBA- të në veçanti do të ballafaqohet me një 'të inatosur' tjetër, ai është Islami. Andaj SHBA-të, sipas Niksonit, duhet të veprojnë shpejt për të kapur udhëheqjen shpirtërore të botës dhe të veprojnë që mos të lejojnë që të gjejë shembulli i "islamit radikal" hapësirë në këtë sferë.

Pari Buzani nga "qendra për studime të paqes dhe konfliktit" në universitetin e Kopenhagës aludoi në frikësimin e tij nga posedimi i disa organizatave islamike të armëve për shkatërrim masiv, qoftë ajo armë atomike ose biologjike. Për të plotësuar frikësimin evropian ndërlidhi aktivitetin irakian, libian dhe pakistanez në sferën e atomikes gjatë të tetëdhjetave në shekullin e kaluar me Islamin dhe muslimanët. Për këtë e shohim se Stif Vajsmanni dhe Herpert Krozni botojnë librin e tyre "Bomba Islame" ku i tërheqin vërejtjen perëndimit nga entuziazmi i këtyre shteteve për të fituar teknologji bërthamore dhe e ndërlidhin lëvizjen e këtyre shteteve në këtë drejtim me Islamin dhe muslimanët.

Ajo që e përforcon këtë frikë të perëndimit nga Islami dhe muslimanët është edhe ideja që politikologu i njohur amerikan, Samuel Hantigtoni e përhap në vitin 1993, në revistën Foreign Affairs rreth përplasjes së civilizimeve dhe rikonstruktimi i rendit të ri botëror, ku konsideron se përplasje e re nuk do të jetë ekonomike dhe politike, por të

do të jetë civilizuese në dorë të parë. Pasi që i numëroj shtatë civilizime kryesore në botë, përfundoi se përplasje e vërtetë do të ndodhë mes islamit dhe perëndimit.

Në vitet e tetëdhjeta dhjeta qendra humltuese në Amerikë dhe Evropë përcillnin "fenomenin islamik", në kohë kur shumica e revistave, studimeve dhe shkrimeve përqendroheshin në të kaluarën, në të ashtuquajturën "kërcënim i kuq", që simbolizonte lëvizjen botërore komuniste, kurse tash përqendrohet në të ashtuquajturën "kërcënim të gjelbër" që simbolizon islamin. Disa komisione teknike i formoi NATO-ja për studimin e fenomenit islamik dhe përcjelljen e kësaj çështje në Evropë, sidomos mes turqve në Gjermani, mes marokenëve dhe algjerianëve në Francë, mes pakistanezëve, indianëve dhe arabëve në Britani, etj. Mes shteteve anëtare në NATO u themeluan kanale për shkëmbim të informatave në këtë drejtim dhe kjo u pasua me koordinimin e politikave, procedurave dhe ligjeve që kanë lidhje me këtë temë, sidomos në sferën e migrimit, arsimit dhe kulturës për të mbrojtur veçoritë e brendshme të shoqërisë nga ndikimet islame dhe nga kjo lindën disa shkolla ideologjike perëndimore për përcjelljen e kësaj çështje:

Shkolla e pakicës: Del në shesh këtu Xhon Ekspozito, i cili thërret në domoshmërinë e kuptimit të fenomenit islamik dhe rëndësinë e hapjes së

dialogut me ta me qëllim të kuptimit dhe udhëzimit të tyre.

Shkolla e shumicës: Këtu dalin në shesh kokat e shkrimeve politike, sikurse Henri Kisinxheri, Daniel Pajps, Martin Kremer, Xhon Lotok. Kjo shkollë shumë qartë e armiqëson Islamin dhe thërret në bashkëpunim perëndimor për të çrrënjësuar çdo bazë të tyre në perëndim ose përhapje "politike" të tyre në zemër të botës arabe dhe islame.

Nga kjo që thamë vërejmë në përgjithësi se ekziston një frikë e përbashkët të gjithë perëndimorët nga Islami dhe muslimanët.

Perëndimi politik gjatë historisë dhe gjatë sjelljes së tij me botën arabe dhe islame synon hegjemoni mbi pasuritë e natyrshme të muslimanëve dhe nuk është rehat me Islamin, sepse paraqet kornizë dhe referencë e muslimanëve ku në fund paraqesin "lëvizje të pavarur" dhe shembull për "kultivim të pavarur" nga perëndimi. Baza e tyre është një numër që kalon miliardë e gjysmë dhe kanë shtrirje në një hapësirë të gjerë të rruzullit tokësor, nga Mauritania e deri në Indonezi dhe në vende të pasura me resurse natyrore, siç është nafta dhe elementet tjera, përgëzon forma të reja të zhvillimit dhe tregje dhe industri të përbashkët, të cilat ndoshta nuk do t'i nënshtrohen orientimit perëndimor siç është rasti me marrëveshjen e organizatës ndërkombëtare për tregti.

Helen Dankos, hulumtuese e njohur franceze kur e analizonte krizën afga-

ne tregon se strategjia amerikane dhe evropiane duhet të redizajnohet për tu ballafaquar me fenomenin e "zgjimit islam" që është shfaqur si fuqi në rruzullin tokësor dhe ka mundësi të ndikon në atë që Dankosi e emërton "hapësira islame e naftës". Kjo hapësirë sipas definicionit të saj është gjiri dhe gadishulli arabik. Ekziston frikë e vërtetë nga shfaqja e islamistëve në këtë hapësirë islame të naftës, e cila për këtë zonë, gjirin dhe gadishullin është zemër, ashtu sikurse Mekeja dhe Qabja është burim shpirtëror për tërheqjen e mbarë botës islame e cila është e gjerë dhe e gjatë.

Arritja e islamistëve në pushtet në Sudan, Afganistan, Bosnje dhe realizimi interesant në luftën e tyre në Çeçeni, të cilët ballafaqohen me ushtrinë federative ruse për një kohë të gjatë është argument se "vala strategjike" ka mundësi të ndikojë në baraspeshën e fuqisë. Kjo mund të përhapet edhe në rajone të shumta tjera dhe ta çrëhton depërtimin e "hapësirës islame të naftës" drejt tregjeve perëndimore, gjë të cilën nuk mund ta pranojnë rrethet strategjike në perëndim dhe kryeqytetet e tyre.

S'mohojmë se përvoja e islamistëve në Sudan, Afganistan, Bosnje, Çeçeni ndoshta edhe në vende tjera kanë shumë vrima, por në anën tjetër askush përball tyre nuk mund të mohojë se kanë filluar t'i marrin në konsideratë kushtet mekanike dhe objektive për të vepruar në botën e "politikës". Ai që i analizon

këto përvoja kupton fuqinë e islamistëve për të bërë bashkëdyzimin mes ideologjisë statike dhe dinamikës strategjike dhe kjo aftësi për tu ambientuar dhe për t'i thithur krizat tek këta përvoja islame shkakton frikë të vazhdueshme të perëndimit nga ajo që Helen Dankos e quan "hapësirë Islame e naftës".

Dankosi thotë: perëndimi duhet të ketë kujdes nga "rreziku" të cilin e paraqet fenomeni i "islamit politik" në rajonin e "hapësirës islame të naftës" dhe në këtë drejtim Dankos, e cila mendon se është vetëm përfaqësuese e shkollës ideologjike perëndimore të madhe, thotë se duhet rrethakuar fenomenin e "islamit politik" dhe largimin e tij nga "qendra e vendimmarrjes". Kurse sa i përket shiritit të naftës, të gjatë nga Kuvajti deri në Maskat, sipas Dankosit ekzistimi i fenomenit të "islamit politik" është gabim i pafalshëm dhe doemos duhet të bashkohet mudi perëndimor me të gjithë ata që janë konsumator të naftës së tyre që të çlirohen nga ky rrezik.

Kështu shohim se një shtresë e madhe e mendjeve strategjike perëndimore, e cila është duke u shtuar dhe zgjeruar, ka filluar që një kohë të gjatë të ketë frikë të qartë nga fenomeni i "islamit politik".

Në një bosht paralel do të vërejmë se ka një aktivitet të çuditshëm dhe të dukshëm perëndimor për ta larguar tërësisht Islamin nga pushteti në zonat e zemrës së rendit ndërkombëtar e sidomos Evropës. Ndërhyrja perëndi-

more në Bosnjë dhe Kosovë, marrëveshja e Dajtonit, të gjitha këto kanë ardhur në kohë dhe përmbajtje që kanë për qëllim largimin e islamistëve nga "qendra e vendimmarrjes" në Ballkan.

Sa i përket Çeçenisë komploti perëndimor kundër muslimanëve është edhe më i qartë dhe më i keq, sepse perëndimi i mbylli sytë ndaj masakrave të trishtueshme që i janë ekspozuar dhe më tej i ekspozohen muslimanët e atyre vendeve, duke mos dëgjuar as pëshpëritjen më të vogël nga media perëndimore për të drejtat e çeçenëve, kurse ndërhyrjet e perëndimit në këtë temë kanë qenë vetëm lëvizje kamufluese politike të shpaluara.

Kështu na shtohet bindja se perëndimi nuk toleron që të ketë pushtet islami në rajonin e "zemrës" të rendit ndërkombëtar pa marrë parasysh se cilat janë arsyetimet. Në këtë vazhdë e vërejmë edhe alergjinë e shoqërisë franceze nga disa vajza muslimane në shkollat franceze kur insistuan që të mbulohen me hixhab dhe si kjo temë arriti të debatohet në parlament dhe gjykata dhe ishte temë e disa deklaratave në ministrinë e punëve të jashtme të Francës dhe temë e disa tribunave që janë mbajtur në universitetet franceze. A nuk tregon kjo se ka alergji ndaj Islamit?!

Do të vërejmë gjithashtu se është bërë një zhurmë e madhe në Danimarkë, veçanërisht në kuvendet komunale, rezymeja e të cilës është: pse

muslimanët atje blejnë shtëpi të mëdha? Kush ua lejon këtë gjë atyre? Gazetaria danimarkese pyet: pse nuk i vendohen kufizime kësaj frike nga ndikimet kulturore të muslimanëve shoqërisë daneze? A nuk reflekton edhe kjo alergjinë e tepruar ndaj islamit dhe jogatishmëria e tyre për bashkëjetesë?

Atëherë, cila është dobia e debatit për të cilin trumbetojnë dhe thërrasin në te? Si mendojnë evropianët se shoqëritë e tyre janë "shekullare" dhe se ligjet e tyre dhe filozofia e tyre shoqërore nuk bën dallime mes feve, gjinive,

popujve dhe racave? Pse publikisht ata na i shesin mallin e "shekullarizimit të tyre"?

S'ka dyshim se pakicat islame në përrëndim jetojnë krizë dhe kurbet, vuajnë nga ngushticat e ndryshme dhe në forma të ndryshme, andaj ai që e studion këtë gjendje kupton se kjo temë do të shpërthen në të ardhmen, nëse evropianët nuk i kuptojnë dimensionet e këtij problemi, jo vetëm në parlamentin e tyre në Strazbur por edhe në gazetarinë e tyre raciste.

Dr. Abdullah Nefisi
Përktheu: Bekir Halimi

Aty ku perëndon Perëndimi

A është Perëndimi shekullar?

Shumë njerëz, po edhe disa intelektual të njohur mendojnë se Perëndimi është bërë shekullar, dhe se nuk bën dallim ndërmjet xhamisë dhe kishës, dhe ndërmjet Kur'anit dhe Biblës. Ata llogarisin se qëllimi i saj i vetëm është nafta, për të cilën dëshiron që edhe më tutje pa pengesa t'i arrijë me kushtet që vetë i ka parashtruar. Pyetja është se Perëndimi a e vërteton këtë vizion dhe a është i pajtimit me emërtimin e këtillë, pa marrë parasysh se a shikon në këtë nga aspekti i praktikës apo teorisë?

"Po të mos kishte fe dhe liri të besimit në Amerikë, ky shtet i madh, i cili i ka futur nën krahët e tij të shtypurit nga e tërë Evropa dhe bota, nuk do të ekzistonte ... E pamundur është që njeriu të jetë president i SHBA-ve, e që në të njëjtën kohë të mos jetë edhe besimtar".

Kriza në Bosnjë dhe Hercegovinë është argument për këtë vërtetim. Kanë rrjedhur informatat se si disa të punësuar në UN, u kanë ndihmuar serbëve në bartjen e armëve dhe kanë marrë pjesë në vrasje dhe dhunime të familjeve muslimane.

Këso rastesh ka pasur shumë në çdo vend ku ka pasur konflikt mes muslimanëve dhe jomuslimanëve.

Nuk është e nevojshme që e përmendura të vërtetohet me argumente apo fakte, sepse Kur'ani ka venduar rregulla të qarta të cilat e shpalosin qëndrimin e tyre të vërtetë dhe natyrën e sjelljes së tyre ndaj muslimanëve.

Allahu i Lartësuar thotë: "O ju që besuat! Mos zini miq as jehuditë, e as të krishterët. Ata janë miq të njëri-tjetrit. E kush prej jush i miqëson ata, ai është prej tyre. Vërtet Allahu nuk vë në rrugë të drejtë popullin zullumqar." (Maide: 51)

"Ata dëshirojnë që edhe ju të mos besoni sikurse nuk besuan vetë dhe të bëheni të njëjtë..." (Nisa: 89)

"O ju që besuat, mos i zini për miq të ngushtë të tjerët jashtë mesit tuaj, ata nuk pushojnë së vepruari në dëm tuajin, u dëshirojnë çka u mundon juve. Urrejtja kundër jush duket nga gojët e tyre, por ajo që fshehin në gjokset tyre është edhe më e madhe. Ne pra, ua kemi sqaruar faktet nëse ju i kuptoni. Ja, ju (muslimanë) jeni që i doni ata, e ata nuk u duan juve. Madje ju i besoni librat në tërësi (të gjitha shpalljet), e kur ju takojnë thonë: "Ne kemi besuar"! E

kur veçohen, ata nga mllëfi kundër jush grisin majët e gishtërinjve. Thuaju: "Vdisni me atë mllëf tuajin"! Allahu e di shumë mirë se çka mbajnë (të fshehtat) zemrat e tyre. Nëse ju përjetoni ndonjë të mirë, ata i dëshpëron ajo, e nëse ju godet ndonjë e keqe, ata gëzohen për atë. Po, në qoftë se ju bëheni të durueshëm dhe ruheni (mëkateve), dinakëria e tyre nuk do t'u dëmtojë aspak. Është e sigurt se Allahu e ka në dorë atë që punojnë ata." (Ali Imran: 118-120)

"...Ata do t'ju luftojnë juve vazhdimisht për t'ju mbrapsur, nëse mundën, nga feja juaj..." (Bekare: 217)

Këto tekste Kur'anore na zbulojnë se çfarë është besimi i krishterëve, idhujtarëve, mushrikëve dhe i jehudëve ndaj muslimanëve.

Si shoh Perëndimi në ne? Çfarë paraqitje kanë perëndimorët për arabët dhe muslimanët?

Ekzistojnë shumë studime hulumtuese për Islamin të cilat nëpërmjet mjeteve të informimit i paraqiten publikut. Këto hulumtime për Islamin kanë shumë qëllime:

Prej tyre: Mbrojtja e Izraelit dhe jehudëve. Perëndimi në Izraelin shikon si në një kala të fortifikuar të civilizimit perëndimor në mesin dhe zemrën e shkretëtirës së pakalueshme Islame. Si shembull do ta përmendim përmbajtjen e studimit analitik të tre gazetave më të njohura perëndimore: gazetës së përditshme amerikane

New York Times, Los Angeles Times dhe Washington Post. Të gjitha këto gazeta në luftën e vitit 1967 janë solidarizuar me të. Kanë shkruar se nuk është e mjaftueshme që Amerika po e ndihmon Izraelin në mënyrë diplomatike dhe politike, por duhet që t'i ofrojë edhe ndihmë ushtarake.

Dëshmitë

Jacques Berg është orientalist francez i cili ka më shumë se tetëdhjetë vjet. Në intervistë dhënë gazetës "El-Hajat" thotë: "Perëndimi akoma plotësisht nuk e njeh Islamin. Perëndimorët mendojnë se Islami është pengesë për mendjen. Çdo herë japin krahasime e motive si: Islami është i barabartë me ekstremizmin!"

Duam të pyesim: A është problemi i vetëm i Perëndimit që nuk e njeh Islamin? Nuk jam i bindur në këtë. Problemi është edhe më i madh! Po edhe nëse supozojmë se bëhet fjalë për mosnjohjen nga ana e Perëndimit, parashtrohet pyetja: Kur dhe si do të kemi sukses ta largojmë këtë mosnjohje tek miliona njerëz, në situatën e këtillë kur potencialet tona janë të kufizuara të bëjmë largimin e paragjykimeve tek ata perëndimorë që jetojnë mes neve?

Një gazetar amerikan thotë: "Përmirësimi paragjykimeve do të zgjatë shumë, gjegjësisht do të zgjasë aq shumë derisa amerikanët ta kuptojnë

se si duhet që të largohet fotografia e shtrembëruar për myslimanët.”

Jam i bindur se, në bazë, do të përmirësohet vetëm një pjesë e atyre paragjytimeve të cilat janë përcjellësit e përhershëm të mentalitetit perëndimor gjatë tërë historisë së saj.

Edward Said është hulumtues dhe orientalist i njohur. Pjesën më të madhe të jetës së tij e ka kaluar në Amerikë. Në librin që e ka titulluar “Censura informative ndaj Islamit” thotë: “Nuk kam arritur që të zbuloj asnjë periudhë në historinë amerikane dhe evropiane, deri në shekullin e mesëm, e që në të, të ishte diskutuar për Islamin jashtë kornizave të emocioneve, hatrit ose interesave politike.” Kjo dëshmi është shumë e rëndësishme. Ata përgjatë historisë kanë folur për Islamin me emocione dhe hatër. Pikënisja e tyre ka qenë në interesat politike të cilën e kanë realizuar me luftën kundër Islamit. Jam i bindur se bota perëndimore edhe më shumë do ta shtojë urrejtjen, zilinë dhe frikën e saj. Islami të cilin ata, ndoshta, do ta pranojnë ose me të cilin do të adaptohen të jetojnë, do të jetë Islami i shtrembëruar - “Islami amerikan”, siç disa lirshëm e kanë quajtur.

Ai është Islami i cili nuk do të paraqet konkurrencë në jetën e vërtetë, por do të flas për “atë që është nën tokë dhe mbi qiell”, për varrin, vdek-

jen, Ditën e Gjykimit, Zotin, melekët... Ndërsa këtë botë do t'ua lënë mbretërve dhe sunduesve: “Zotit ajo që është e Tij (hyjnore), ndërsa mbretit ajo që është mbretërore.”

Në gazetën “Times” është botuar studimi me titull: “Shpata e Islamit”. Aty është thënë: “Islami vjen pa prolongim. Mirëpo, ne duhet të zgjedhim ndërmjet Islamit fundamentalist e ekstrem dhe ndërmjet Islamit tolerant dhe indulgjent, të përkulshëm.”

Asnjëherë më parë Perëndimi nuk ka qenë më i vetëdijshëm për Islamin sesa sot. Në të njëjtën kohë, asnjëherë nuk është frikësuar dhe tmerruar nga Islami sikurse sot. Dime thënë Islami është e vërteta që i frikon.

Të frikësuar nga Islami

Ambasadori gjerman në Maroko, Murad Hofman ishte përgatitur që të botonte librin e tij: “Islami si alternativë”. Nëpunësi i Ministrisë së Punëve të Jashtme të Gjermanisë Perëndimore të atëhershme, i kishte dërguar një telegram sekret, në të cilën e paralajmëron për gjendjen e rrezikshme që rridhte nga idetë e tij për të thirrur në Islam, dhe se do largohet nga funksioni sepse nuk guxon të harrojë se ai e përfaqëson shtetin perëndimor demokratik të Gjermanisë. Ky telegram ka qenë shkaku për ta thirrur atë në shtetin e tij për ta

kontrolluar. Pasiqë Murad Hofmani e kishte pranuar Islamin, në letrën drejtuar Shoqatës për studime të lindjes së afërme, ai thotë: “Nëse në të kaluarën nuk kemi mundur që ta njohim Islamin, atëherë kjo gjendje tani plotësisht është ndryshuar. Shumë tani mund të vërtetojnë se gjërat viteve të fundit janë ndryshuar.”

Një koleg thotë: “Zgjimi (sahve) Islam, po edhe mësimi i Islamit dhe shoqërive Islame po bëhet profesion shumë i shpeshtë. Ekspertët nga radhët e kryetarëve të shteteve janë të përgatitur dhe janë në dispozicion në numër të madh. Këtu janë edhe ministrat e punëve të jashtme, ministrat e mbrojtjes, gazetarët dhe akademikët e të gjitha profileve. Ne në të kaluarën gabimisht e kemi kuptuar shoqërinë Islame për disa shkaqe.

I pari: Pasimi i shekullarizmit dhe ndarja e fesë nga jeta.

I dyti: Jemi të mashtruar me elitën intelektuale arabe dhe muslimane të modernizuar dhe perëndimore. Me ta jemi të kënaqur sepse mendojmë se ata e paraqesin Islamin dhe shoqërinë Islame. E kemi neglizhuar rolin e dijetarëve të shariatit, thirrësve dhe qendrave Islame të diturisë.”

Në Perëndim bëhet luftë kundër Islamit, sepse Islami është feja e shpallur nga ana e Allahut, subhanehu ve teala, mbi Pejgamberin Muhamedin, salAllahu alejhi ve selem. Vetë tentimi i kënaqjes së aspiratave të

njerëzve është i pakuptimtë. I Lartësuari thotë: “As jehuditë, e as krishterët kurrë nuk do të jenë të kënaqur me ty deri sa ta pasosh fenë e tyre...” (Bekare: 120)

Është e nevojshme që thirrësit Islam të kujdesen dhe t'i japin theks të veçantë aspektit moral të Islamit, sepse morali më së shumti lë mbresa tek njerëzit. Perëndimorët me shumë rigorozitet shikojnë në këtë fakt. Në këtë mënyrë do të mund t'i ktheheshin Islamit dhe të thirren për ta mësuar atë. Mësimi është një nga mënyrat më të mira të thirrjes së tyre për të menduar për Islamin. Nga ata do të udhëzohet ai të cilin Allahu subhanehu ve teala ka dashur të jetë i udhëzuar. Po ashtu, është e nevojshme të theksohet edhe aspekti i besimit të drejtë Islam, shkenca dhe civilizimi.

Patjetër duhet t'i kushtohet kujdes i veçantë gjendjes dhe përmirësimit të gjendjes në botën Islame. Është e nevojshme që t'i drejtohet thirrja tërë Ummetit Islam se kundër muslimanëve po përgatitet një sulm i ashpër i kryqëzatave. I tërë Ummeti është në shënjestër, në besim, moral, ekonomi, siguri, politikë, po madje në shënjestër është edhe qenia e tij fizike. Është e nevojshme që të vetëdijesohen njerëzit në faktet e vërteta dhe haptas të udhëzohen në mendime të thella dhe të prera të cilat i lidhin për besimin Islam, Kur'anin

dhe Sunnetin, dhe kështu u zbulon thelbin e ekzistimit të armiqësisë ndërmjet armiqve të tyre.

Në fund: Domosdo duhet të përgatitemi kundër armikut të Islamit. Ajo është lufta e cila ndoshta do të bëhet në fushëbetejë ose në fushat e ekonomisë, industrisë dhe teknologjisë, e ndoshta do t'i kaplojë të gjitha këto që i përmendëm. Ky Ummet

nuk do të lihet në këtë gjendje. Për këtë ne e thërrasim çdo njeri të sinqertë që të merr pjesë në këtë betejë - "Beteja e madhe e Islamit".

E lus Allahun, subhanehu ve teala, që ta ndihmojë fenë e Tij, ta ngritë Fjalën e Tij, ta ngritë Islamin dhe muslimanët, e që Islami të mbisundojë të gjitha fetë tjera, po edhe në qoftë se nuk iu vjen mirë idhujtarëve!

Selman Audeh

Zgjodhi dhe përgatiti:

Ali Shabani dhe Sabahudin Fetahu

(Artikujt e paraqitur në këtë seksion janë mendime dhe komente personale të autorëve dhe nuk korespondojnë domosdoshmërisht me atë që redaksia e Albislamit i di për të vërteta)

Shëmbëlltyra

Shëmbëlltyrë gjuhësisht d.m.th. diçka shumë e ngjashme, pasqyrë e një tjetri që vështrohet si model a si shembull; Përfytyrim i ngjashëm me dikë a me diçka; Model; shembull;

Allahu subhanehu ue teala, thotë: "Për ju, shëmbëlltyra më e mirë është i dërguari i Allahut". (Ahzab 21)

Imam Kurtubiu thotë: "Ka divergjencë se, urdhri për të marrë shembull nga Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, është detyrues ose preferues. Disa kanë thënë se është detyrues, përderisa nuk ka argument që e bën të preferuar. Të tjerët thonë është preferues, përderisa nuk ka argument se është detyrues. Por e vërteta është se të merret shembull nga ai për çështjet fetare është e detyrueshme, ndërsa për çështjet e kësaj bote është e preferuar.

Thyerja e akullit:

Thyerja e akullit nuk ndodhë përveç duke parë shëmbëlltyra, duke parë njerëz të cilët dalin para të tjerëve me shembuj të mrekullueshëm. Njerëzit kanë drojë të marrin guximin, por në anën tjetër e respektojnë trimërinë. Kur të shohin veprimin e tjetrit u zgjohen ndjenjat dhe u hapen dyert e kuptimit të vërtetës, ash-

tu që u bëhet i lehtë pasimi. Grada më e lartë e trimërisë është trimëria e kuptimit të vërtetës, thirrjes në të dhe durimit në atë rrugë. Sikur të mos ishte Muhamedi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, nuk do të ishin shokët e tij, e sikur të mos ishin shokët e tij, nuk do të ishin edhe besimtarët që kanë ardhur pas tyre.

Shpallja nga Allahu ishte ajo që u ndihmonte në thyerjen e akullit në shumë sfera të jetës. Shpallja ishte ajo që u ndihmoi të vepronin ndryshe nga ajo që vepronin të tjerët. Muhamedi, salallahu alejhi ue selem, nuk kishte nevojë për shembull, sepse ai vet u bë shëmbëlltyrë.

Rrugë të shëndoshë përveç kësaj nuk ka. Të shkojmë pra, pas rrugës së Resulullahut, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, dhe shokëve të tij, hap pas hapi, pëllëmbë pas pëllëmbë, në jetën private para asaj publike, në gjërat e vogla para atyre të mëdhave. Gjegjësisht, në adhurim, në meditim, në luftë, në planifikim, në politikë, në thirrje, në trimëri dhe në urtësi.

"Kjo është rruga ime e drejtë, andaj pasoni atë, e mos pasoni rrugë tjera, të cilat do t'ju largojnë nga rruga e

drejtë. Kështu ju këshillojmë që të jeni të devotshëm". (En'am 153)

Duhet të dimë se gjendja jonë nuk do të përmirësohet, përveç ashtu si është përmirësuar gjendja e myslimanëve të parë. Njeriu me besim është rruga e vetme për shërimin e çdo gjëje negative.

Shëmbëlltyra është dy lloj:

Shëmbëlltyrë e mirë: Pasimi i njerëzve të mirë dhe me vlerë në çdo gjë që ka të bëjë me vlera dhe virtute. Dhe,

Shëmbëlltyrë e keqe: Ecja në drejtimet e urrejtshme, dhe pasimi i njerëzve të këqij pa ndonjë argument.

Rëndësia e shëmbëlltyrës:

1 - Shembulli i gjallë dhe i ngritur, lë gjurmë në shpirtin e punuesit, me një sasi të madhe në aspekt të pëlqimit, respektit dhe dashurisë.

Ja një shembull: Ibën Omeri radijallahu anhu, ka thënë: "Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, filloi të përdorë unazë të arit, ashtu vepruan edhe njerëzit tjerë. E më vonë, Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, tha: "Unë kam unazë të arit, dhe e hoqi, e tha: Unë nuk do të mbaj këso unaze asnjëherë", atëherë, të gjithë njerëzit i hoqën unazat e arit që kishin. (Buhariu 7298).

2 - Shembulli i mirë i bind të tjerët se arritja e këtyre cilësive do t'ju sigurojë atyre jetë të mirë dhe shpërblim të madh.

Hudhejfeja rrëfen se një njeri në kohën e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, erdhi dhe lypte, por askush nuk i dha gjë, më vonë dikush i dha diçka, dhe të gjithë pas tij i dhanë. Atëherë Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, tha: "Kush bën një të mirë dhe të tjerët e pasojnë në të, ai ka shpërblimin e tij dhe shpërblim tjetër që është sa shpërblimet e atyre që e kanë pasuar, duke mos u pakësuar asgjë nga shpërblimi i tyre. Ndërsa, kush bën një të keqe dhe të tjerët e pasojnë në të, ai ka mëkatin e tij dhe mëkat tjetër që është sa mëkatet e atyre që e kanë pasuar, duke mos u pakësuar asgjë nga mëkati i tyre". (Ahmedi, Hakimi, Ibën Maxhe dhe Tirmidhiu).

3 - Pasuesit shikojnë drejt shëmbëlltyrës me shikim të mprehtë, pa e ditur ai.

Lexoje këtë ngjarje me vëmendje: Omeri radijallahu anhu, pa Talha b. Ubejdullahin se kishte veshur ihrame të lyera me ngjyrë (1), dhe i tha: Ç'është kjo rrobë e lyer o Talha? Është nga dheu, o i pari i myslimanëve, u përgjigj Talha. Omeri ia ktheu: "Me të vërtetë, o ju grup i vogël, ju jeni imama, të cilët pasoheni nga njerëzit dhe ka mundësi që ndonjë i paditur të sheh këtë dhe të thotë se Talha ibën Ubejdullahi ka veshur ihram të lyer. Andaj, mos i vishni këto rroba të lyera". Pra, ia tërhoqi vërejtjen nga shikimet e

mprehta të njerëzve, te të cilët kjo sjellje mund të ketë ndikim negativ.

Bazat e shëmbëlltyrës:

a- Mirësia, kjo përbëhet prej tre gjërave: besimi, adhurimi dhe singëriteti.

b- Sjellja e mirë

c- Pëlqimi i fjalës me veprën.

Mendoj se këto baza janë të përmbledhura në këtë hadith: "Çdo pejgamber që e ka dërguar Allahu, subhanehu ue teala, te ndonjë popull para meje, ka pasur ndihmëtarë dhe shokë (baza e parë), të cilët e kanë pasuar në çdo vepër dhe kanë respektuar çdo urdhër të tij (baza e dytë). E pas tyre, erdhën njerëz që ndryshuan, flasin atë që nuk e punojnë dhe punojnë atë që nuk janë të urdhëruar ta punojnë (baza e tretë). Kush i kundërshton ata me dorë, ai është besimtar, kush i kundërshton me gjuhë është besimtar, kush i kundërshton me zemër është besimtar, e pas kësaj nuk mund të ketë besim në atë zemër as sa një grimcë.

Ndikimi i shëmbëlltyrës në përhapjen e Islamit:

Nga metodat më të rëndësishme në përhapjen e fesë dhe në thirrjen e njerëzve në Islam, për t'iu nënshtruar urdhrave të Allahut është shëmbëlltyra e thirrësit (davetxhiut), veprat e mira të tij, dhe morali i lartë e i pastër që ka. Këto bëjnë që ky person të jetë shembull për të tjerët. Të jetë një kopje ku njerëzit do të

mund të shohin Islam të gjallë dhe të nxitojnë kah ai për të përfituar në mësimin e fesë. Sepse dihet fare mirë, se ndikimi që bëhet me vepra dhe sjellje është shumë më i madh sesa ndikimi vetëm me fjalë. Në këtë formë Islami është shpërndarë në shumicën e vendeve të botës.

Allahu i madhëruar thotë: "Ju e keni shembullin më të mirë te Ibrahim dhe te ata që ishin me të, kur i thanë popullit të vet: "Ne largohemi prej jush dhe prej asaj që adhuron, pos Allahut, nuk besojmë tuajën, prandaj ndërmjet nesh e jush është e hapët armiqësia e urrejtja derisa ta besoni vetëm Allahun, Një!" (Mumtehane 4). Nga ky ajet kuptojmë se e kemi detyrë të pasojmë shëmbëlltyrën e mirë, pavarësisht a do të jemi në pëlqim me popullin, shoqërinë apo familjen tonë. Kjo është veçori e shëmbëlltyrës së besimit dhe të fesë, e jo të çdo lloj shëmbëlltyre.

Rreth shëmbëlltyrës së mirë:

a- Shëmbëlltyra më e mirë dhe më e lartë është Resulullahu, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, në sjelljen e tij, veprat e tij, fjalët e tij dhe në çdo cilësi të tij.

b- Kur myslimani e di se është nën mbikëqyrjen e Allahut gjatë adhurimeve dhe marrëdhënieve tjera, të cilat i kryen ashtu si ka urdhëruar Allahu, dhe si na ka mësuar Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ai do të jetë pasues i vërtetë i Resulullahut,

salallahu alejhi ue selem. Me siguri ke dëgjuar rastin kur Omeri radijallahu anhu, iu afrua gurit të zi në Qabe, e puthi dhe tha: "Unë e di se ti je gur, nuk dëmton e as që sjellë dobi. Sikur mos ta shihja Resulullahun, salallahu alejhi ue selem, duke të puthur, nuk do të puthja as unë".

c- Argument se ne e duam Resulullahun, salallahu alejhi ue selem, është kur e pasojmë atë.

d- Kur myslimani shfaqet në sy të njerëzve si pasues i Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, njerëzit do ta duan, do t'i besojnë dhe do ta marrin për shembull të mirë.

e- Muslimani që pason drejtimin e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, dhe ecë rrugës së gjeneratave të para (selefit), ai do të gjejë në vete lumturi, pas së cilës nuk ka lumturi tjetër përveç xhenetit. Sepse do ta vërejë se është në qartësi dhe udhëzim, shikon me dritë dhe ecë në rrugën e vërtetë.

f- Hoxhallarët e kanë për obligim të jenë shëmbëlltyrë në veprat e tyre për të tjerët, ngase ata, vetëm se e kanë marrë pozitën e shëmbëlltyrës së mirë. E pas tyre edhe çdo mysliman tjetër i mirë. Muxhahidi lidhur me ajetin - "na bëj imama të devotshmëve" ka thënë: "Imama që do të pasojmë ata që

ishin para nesh, dhe imama që do të na pasojnë ata që vijnë pas nesh".

g- Kuptimi i fesë nga Kur'ani dhe suneti konsiderohet pasim i Resulullahut, salallahu alejhi ue selem.

h- Nëse je shembull i mirë, do të arrish sukses të paparë në sferën e edukimit të tjerëve.

i- Ashpërsia dhe ekstremizmi janë dalje nga pasimi i Resulullahut, salallahu alejhi ue selem. Omeri radijallahu anhu, i kishte thënë Sa'dit: Njerëzit po ankohen në ty, bile edhe për namazin tënd. Ai tha: Në dy rekatet e para lexoj gjatë, e në të dytat lexoj shkurt. Nuk e lë në mangësi atë që kam mësuar nga Resulullahu, salallahu alejhi ue selem. Omeri tha: Kështu mendon ti për vete, a thua si mendoj unë? Pra, ia tërhoqi vërejtjen nga teprimi (ekstremizmi) në adhurime.

j- Në fe, pasimi bëhet duke shikuar atë që është më lartë se ne, ndërsa në çështjet e kësaj bote, duke shikuar atë që është më ulët se ne. Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: "Po të shihni dikë që është më lartë se ju me trup dhe pasuri, atëherë shikoni në ata që janë ndër ju...". (Buhariu dhe Muslimi)

(1) Ngjyra që përdornin përmbante edhe erë, gjë që është e ndaluar gjatë ihramit.

Omer BERISHA

Argumentimi me hadithe në çështjet e besimit

Hadithi lidhur me numrin e transmetuesve ndahet në dy lloje: mutevatir dhe ahad.

Mutevatir është: ta transmetojë hadithin një grup i madh njerëzish në çdo gjeneratë, numër ky që do të jetë aq i madh, sa zakonisht nuk kanë mundësi të bien dakord për të bërë ndonjë gënjeshtër. Pranimi i këtij lloj hadithi dhe argumentimi me të është i padiskutueshëm.

Ndërsa hadith ahad quhet secili hadith që nuk ka arritur shkallën e hadithit mutevatir. Ky lloj hadithi mund të jetë sahih (i vërtetë), hasen (i mirë) dhe daif (i dobët). Ky fakt, ka bërë që dikush të mos i pranojë këto hadithe në çështjet e besimit.

Ky studim ka një lidhje të fortë me temën e Shenjave të Kijametit, sepse shumica e shenjave të kiametit janë përmendur në hadithe ahad.

Kurse, disa ehlul-kelam (apologjetë) kanë thënë se hadithi ahad nuk vlen si argument në çështjet e besimit (akide), sepse akidja (sipas tyre) vërtetohet me argument të prerë, d.m.th. me ajet apo me hadith mutevatir.

Kjo është një fjalë e papranueshme, sepse një hadith kur të vërtetohet se është sahih, e transmetojnë transmetues të besueshëm dhe na

arrin neve nga një rrugë e vërtetë, atëherë është obligim besimi në të dhe vërtetimi i tij, pa marrë parasysh a është mutevatir apo ahad. Dhe nga ai hadith merret dituri e sigurt (el-ilm el-jekin).

Ky është qëndrimi i dijetarëve të hershëm tanë duke e marrë këtë nga urdhri i Allahut drejtuar besimtarëve në fjalën e Tij: "Kur Allahu ka vendosur për një çështje ose i dërguari i Tij, nuk i takon asnjë besimtari dhe asnjë besimtareje që në atë çështje të tyre të bëjnë ndonjë zgjidhje tjetër. E kush kundërshton Allahun dhe të dërguarin e Tij, ai është larguar shumë larg të vërtetës." (el-Ahzab: 36). Dhe në fjalën e Tij: "Thuaj: Binduni Allahut dhe të Dërguarit..." (Ali Imran: 32).

Ibën Haxheri ka thënë: "Është i përhapur dhe i njohur veprimi i sahabëve dhe tabiinëve me hadith ahad, pa kundërshtues në mesin e tyre. Ky konsensus (ixhma) i tyre tregon pranimin e tyre (të hadithit ahad si argument)."

E ka pyetur një njeri Imam Shafiun rreth një çështjeje, e ai u përgjigj: "I dërguari i Allahut ka gjykuar në këtë çështje kështu." Ai tha: "E çka thua ti?" Imam Shafi i tha: "SubhanAllah!

Unë të them ka gjykuar i dërguari i Allahut, e ti më thua: e çka thua ti?!!"

Imam Shafiu gjithashtu ka thënë: "Kur ta shihni se e transmetoj një hadith sahih nga i Dërguari i Allahut dhe nuk e marrë atë (si besim dhe vepër) dijeni se më ka lënë mendja." Pra, nuk bëri dallim në mes të hadithit mutevatir dhe ahad, dhe nuk bëri dallim në mes të hadithit që fletë për akide dhe atij që fletë për vepra. Sepse e gjithë çështja qëndron te vërtetësia e hadithit.

Imam Ahmedi ka thënë: "Çdo gjë që na vjen nga i Dërguari i Allahut me zinxhir të vërtetë e pranojmë atë. Sepse nëse nuk e pranojmë atë me të cilën ka ardhur i Dërguari i Allahut dhe e refuzojmë atë, atëherë e kemi refuzuar urdhrin e Allahut i cili ka thënë: "Çka t'ju jep i Dërguari merrni atë, e çka t'ju ndalojë, përmbajuni dhe keni frikë Allahun se Allahu është ndëshkues i ashpër." (el-Hashr: 7).

Pra, nuk kushtëzoi Imam Ahmedi asgjë tjetër përveç vërtetësisë së hadithit.

Shejhul-Islam Ibën Tejmijje ka thënë: "Sunneti kur të vërtetohet, të gjithë muslimanët janë të pajtimit se është obligim të pasohet."

Ibën Kajjimi - duke iu kundërpërgjigjur atyre që mohojnë të argumentuarit me hadith ahad - ka thënë: "Kjo është e njëjtë me transmetimin e sahabëve njëri-tjetrit. Ata e vërtetonin atë që ua tregonte ndonjëri prej tyre

nga i Dërguari i Allahut dhe asnjëri prej tyre nuk thoshte: Hadithi yt është ahad dhe nuk vlen derisa të bëhet mutevatir...

Dhe kur ndonjëri prej tyre transmetonte nga i Dërguari i Allahut në lidhje me cilësitë e Allahut, e pranonte atë, dhe e besonte me bindje të sigurt si cilësi të Allahut, siç kanë besuar në shikimin e Allahut (në Xhenet); në të folurit e Allahut; në thirrjen që do t'ua bëjë robërve në Ditën e Kiametit të cilën do ta dëgjojë i largëti sikur i afërmi; në zbritjen e Tij në qiellin e dynjasë çdo natë; në të qeshurit e Tij; në të gëzuarit e Tij; në kapjen që do t'ua bëjë qiejve dhe tokës me një gisht prej gishtave të dorës së Tij dhe në pohimin e këmbëve të Tij.

Secili që i ka dëgjuar këto hadithe nga transmetimet e vërteta, ka besuar në to, thjeshtë për shkak se i ka dëgjuar nga njeri i besueshëm, dhe s'ka dyshuar në to. Bile kanë bërë gara të mëdha në pranimin e tyre, në vërtetimin e tyre, në pranimin e domethënies së tyre dhe të cilësive që ceken në to, nga ai që ua ka transmetuar nga i Dërguari i Allahut.

Ai që ka njohuri minimale rreth Sunnetit e di këtë gjë, dhe sikur të mos ishte çështja kaq e qartë, do të cekja më shumë se njëqind raste që e vërtetojnë këtë. Dhe kjo që kanë pretenduar këta rreth haditheve të Resulullahut, me këtë gjë e kanë

injuar ixhmanë e sahabëve të njohur, ixhmanë e tabiinëve dhe imamëve të islamit, dhe janë pajtuar me Mu'tezilët, Xhehmijtë, Rafidat dhe Havarixhët, të cilët e kanë shkelur këtë shenjtëri. Por, fatkeqësisht në këtë i kanë pasuar edhe disa usulist dhe fukah (dijetarë të të drejtës Islame).

Mirëpo, në këtë gjë nuk kanë ndonjë paraardhës nga Imamët, përkundrazi Imamët e kanë sqaruar të kundërtën e fjalës së tyre. Prej atyre që e kanë pranuar hadithin ahad si argument: Imam Maliku, Shafiu, Ahmedi, shokët e Ebu Hanifes, Davud ibën Aliu dhe shokët e tij si Ebu Muhammed ibën Hazmi..."

Kurse, sa i përket dyshimeve të mohuesve të argumentimit me hadith ahad, ata thonë se hadithi ahad është "Dhann" (supozim), sepse ai njeri i vetëm që e transmeton hadithin mund të gabojë, apo të harrojë, apo të jetë i pakujdesshëm, prandaj obligohet argumentimi me të në ahkame (ligje, vepra) me konsensus, mirëpo nuk lejohet argumentimi me to në gështjet e akides.

Dhe e argumentojnë këtë me disa ajete që e ndalojnë pasimin e supozimit, siç është fjala e Allahut: "...ata nuk ndjekin tjetër vetëm supozime, e supozimi nuk është asgjë ndaj së vërtetës." (en-Nexhm: 28).

Përgjigja ndaj këtij dyshimi është se argumentimi i tyre me këto ajete

dhe të ngjashmet është i refuzuar, sepse supozimi këtu nuk është për qëllim ajo që e cekën ata. Qëllimi i supozimit në këto ajete është: dyshimi, gënjeshtria, paragjykimi dhe hamendja.

Ibën Kethiri duke e komentuar ajetin e mësipërm thotë: "Ata nuk kanë dituri rreth asaj..." d.m.th: ata nuk kanë dituri të vërtetë që e vërteton atë që e thanë, përkundrazi ajo është gënjeshtër, fjalë e kotë, shpifje dhe kufër (mosbesim) i shëmtuar. "...ata nuk ndjekin tjetër vetëm supozime, e supozimi nuk është asgjë ndaj së vërtetës." d.m.th: nuk ka vlerë asgjë dhe asnjëherë nuk mund ta merr pozitën e të vërtetës. Dhe është vërtetuar në "Sahih Muslim" se i Dërguari i Allahut ka thënë: "Rruajuni nga supozimet, sepse supozimi është gënjeshtria më e madhe." [11]

Pra, dyshimi dhe gënjeshtria është supozimi të cilin e ka kundërshtuar Allahu, dhe këtë e përforcon fjala e Tij: "Ata nuk ndjekin vetëm supozime dhe nuk janë tjetër vetëm rrenacakë." (el-Enam: 116). Pra, i cilësoi me paragjykim dhe rrenë, që është supozimi dhe hamendja.

Po të thonim se edhe hadithet ahad janë në një shkallë me supozimet, atëherë nuk do të lejohej veprimi me to as në ahkame (ligje, vepra), sepse ligjet nuk ndërtohen mbi dyshime dhe gënjeshtria.

Kurse, sa i përket mundësisë së pakujdesisë dhe harresës së transmetuesit, kjo problematikë largohet me plotësimin e kushteve për pranimin e hadithit aha, sikurse: të qenët e transmetuesve "thikah" (të plotë besueshëm). E kur të vërtetohet se hadithi është sahih, s'ka vend për të dyshuar në transmetuesin. Dhe ajo që e pohon zakoni se transmetuesi i besueshëm nuk është i pakujdesshëm dhe rrenacak, pra s'ka hapësirë për refuzimin e hadithit të tij thjeshtë pse paska mundësi logjike që ai të gabojë, të cilën mundësi e kundërshton gjendja e transmetuesve të besueshëm.

Argumentet e pranimit të hadithit ahad

Pasi që e sqaruam dobësinë e asaj mbi të cilën janë mbështetur për të mohuar të argumentuarit me hadith ahad në akide, atëherë dije se argumentet që e obligojnë të vepëruarit me të janë të shumta, prej tyre:

1. Argumentet nga Kur'ani

Sa u përket argumenteve nga Kur'ani ato janë shumë, do të cekim disa prej tyre:

1- Fjala e Allahut të Madhërishëm: "Nuk është e nevojshme të dalin në luftë të gjithë besimtarët. E përse nga çdo grumbull i tyre të mos shkojë një grup për t'u aftësuar në dituritë fetare, për ta mësuar popullin e

vet kur të kthehet te ata, në mënyrë që ata të kuptojnë." (Teube: 122).

Ky ajet i nxitë besimtarët të aftësohen në dituritë fetare, kurse fjala grup (në arabisht: taife) përdoret për një person dhe më tepër.

Pra, nëse një person merret prej tij ajo që e tregon mbi çështjet e fesë, kjo është argument se transmetimi i tij është i pranuar. Dhe të aftësuarit në fe përfshinë edhe Ahkamet (jurisprudencën) edhe Akiden (besimin), madje të aftësuarit në Akide është më i rëndësishëm se të aftësuarit në Ahkame.

2- Ka thënë Allahu tealë: "O ju që keni besuar nëse ndonjë fasik (mëkatë, i pandërgjegjshëm) u sjell ndonjë lajm shqyrtojeni mirë..." (Huxhurat: 6).

Kjo e argumenton pranimin e transmetimit dhe lajmit të atij që është i besueshëm (thikah), dhe nuk ka nevojë për verifikim, sepse ai nuk është fasik. Sikur të mos ishte i pranuar transmetimi i tij do të urdhëronte për verifikim gjeneral (mutlak), e jo vetëm të fasikut. [13]

3- Ka thënë Allahu tealë: "O ju që besuat! Binduni Allahut dhe respektoni të dërguarin dhe përgjegjësit nga ju. E nëse nuk pajtoheni në ndonjë çështje atëherë parashtrojeni atë te Allahu dhe te i Dërguari..." (en-Nisa: 59).

Ibën Kajjimi thotë: "Muslimanët janë të pajtimit se parashtrimi i

çështjes te i Dërguari është kthimi tek ai gjatë jetës së tij, dhe kthimi tek sunneti i tij pas vdekjes së tij, e nëse lajmet mutevatire dhe ahade nuk janë dije e pranuar, nuk do të kishte logjikë kthimi tek ai."

II. Argumentet nga Sunneti

Sa u përket argumenteve nga sunneti ato janë të shumta, do t'i përmendi disa prej tyre:

1- Pejgamberi paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, i dërgonte lajmëtarët e tij deri te Mbretërit e botës një nga një, po ashtu edhe mëkëmbësit e tij te shtetet e ndryshme, dhe njerëzit iu drejtonin atyre në të gjitha çështjet veprore dhe akaidore. E dërgoi Ebu Ubejden te banorët e Nexhranit, e dërgoi Muadh Ibn Xhebelin te banorët e Jemenit dhe e dërgoi Dihje el-Kelbij te mbreti i Busrës... dhe shumë të tjerë prej sahabëve, Allahu qoftë i kënaqur me ta. (Buhariu).

2- Transmeton Buhariu nga Abdullah Ibn Omeri i cili ka thënë: "Derisa ishin njerëzit duke e falur sabahun në Kuba, u erdh një person dhe tha: Me të vërtetë të Dërguarit të Allahut i ka zbritur një ajet, dhe është urdhëruar të drejtohet në drejtim të Qabës. E ata u drejtuan në drejtim të Qabës, kurse më parë fytyrat i kishin në drejtim të Shamit."

Dhe nuk thuhet: Kjo është gjykim vepror, sepse të vepruarit me këtë

tregon në besimin e vërtetësisë së lajmit.

3- Omeri ka thënë: "Ishte një njeri nga Ensarët, kur mungonte ai nga i Dërguari i Allahut, kurse unë prezen-toja, i tregoja atë që kisha dëgjuar. Dhe kur unë mungoja, e ai prezen-tonte, më tregonte atë që kishte dë-gjuar." (Buhariu).

Kjo është gjendja e sahabëve - Allahu qoftë i kënaqur me ta - siç e shohim se njëri prej tyre mjaftohej me transmetimin e njërit në çështjet e fesë, pa marrë parasysht a janë në Akide apo në vepra.

Fjala se nuk pranohet hadithi ahad në çështje të akides është fjalës e shpikur që nuk ka bazë në fe. Këtë fjalë nuk e ka thënë askush prej selefit (tre gjeneratave të para), nuk është transmetuar nga asnjëri prej tyre e as që i ka shkuar ndërmend një gjë e tillë. E nëse do të gjendej argument i prerë që tregon se hadithet ahad nuk janë argument në akide do ta dinin sahabët dhe do ta sqaronin atë, po ashtu edhe ata që erdhën pas tyre nga selefi.

Pastaj kjo fjalë e shpikur obligon refuzimin e qindra haditheve të vërteta, të transmetuara nga i Dërguari i Allahut. Dhe ata të cilët nuk e marrin si argument hadithin ahad në çështjet e akides, i refuzojnë shumë çështje të akides, të transmetuara në hadithe ahad, prej tyre:

1. Të qenët e Muhammedit paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, pejgamber më me vlerë se të gjithë pejgamberët tjerë.

2. Shefati i tij i madh në ditën e Gjykimit.

3. Shefati i tij për ata që kanë bërë mëkate të mëdha nga ummeti i tij.

4. Të gjitha muxhizet e tij përveç Kur'anit.

5. Mënyra e fillimit të krijimit, cilësitë e melekëve dhe xhinëve, cilësitë e Xhenetit dhe Xhehenemit, të cilat s'janë cekur në Kuran.

6. Pyetjet që i bëhen të vdekurit nga Munkerit dhe Nekiri në varr.

7. Shtrëngimi që i bën varri të vdekurit.

8. Ura e Siratit, Burimi i Pejgamberit, dhe Peshorja që i ka dy anë.

9. Besimi se Allahu i ka shkruar çdonjërit se a do të jetë i lumtur apo fatkeq, riskun dhe exhelin e tij.

10. Caktimi i prerë se dhjetë të përgëzuarit me Xhennet janë prej banorëve të Xhennetit.

11. Mosqëndrimi i mëkatarëve përgjithmonë në Xhehenem.

12. Besimi në çdo gjë që është vërtetuar prej veçorive të Ditës së Ringjalljes, që nuk janë cekur në Kuran.

14. Besimi në një grumbull të shenjave të Kijametit, siç është: Dalja e Mesihut, zbritja e Isaut, dalja e Dëxhallit, dalja e zjarrit, lindja e diellit nga perëndimi, dalja e kafshës etj.

Madje, argumentet e të gjitha këtyre çështjeve akaidore nuk janë hadithe ahad, përkundrazi argumentet e disa prej tyre janë mutevatir, mirëpo dituria e pakët e atyre që refuzojnë të argumentuarit me hadith ahad, i ka shtyrë që t'i refuzojnë këto çështje të akides dhe të tjera që janë transmetuar në hadithe të vërteta.

(marrë nga libri i tij "Eshratus-Saah - Shenjat e Kijametit" — Jusuf el-Vabil).

Përktheu dhe përshtati: Omer Zaimi
Medinë

Dhe njerëzve foluni fjalë të mira (pjesa e dytë)

Fakti se Islami është tërësi e pandashme e përbërë prej besimit, adhurimit dhe sjelljes dëshmon se profilin e muslimanit të kompletuar e përbën edhe mënyra se si ai sillet në rrethin ku jeton. Në pjesën e parë të këtij shkrimi jemi fokusuar te sjellja e muslimanit me pjesëtarët e konfesioneve dhe komuniteteve tjera.

Kësaj radhe do të orvatem të njihemi me disa nga obligimet e muslimanit karshi bashkëbesimtarëve të vet, me theks të veçantë në disa nga veprimet praktike që kanë të bëjnë mënyrën e komunikimit dhe sjelljes mes pjesëtarëve të Islamit.

Duke qenë se gjuha është ajo e cila duhet të shërbejë për të reflektuar ndjenjat e brendshme të njeriut, është shumë e logjikshme të konkludohet se të folurit mirë dhe me kujdes është lidhja më e fortë dhe më e mirë që mund të krijohet mes njerëzve. Krejt pesha e imperativit islam që muslimanët të jenë vëllezër, sikur vëllezërit e gjakut, e edhe më shumë, gjithsesi reflektohet në rëndësinë e të folurit me muslimanët vetëm fjalë të mira. I Dërguari i Allahut Muhamedi, salAllahu alejhi ue selem, na ka mësuar se të folurit e muslimanit i

ka vetmë dy alternativa: të fliten fjalë të mira ose të heshtet. Në hadith i Dërguari i Allahut thotë: “Kush beson Allahun dhe Ditën e Gjykimit, le të fletë mirë ose le të heshtë.” Nëse ky udhëzim është bazë për raportet e muslimanit me njerëzit në përgjithësi, atëherë obligueshmëria e kësaj kur janë në pyetje raportet mes muslimanëve bëhet akoma më e theksuar.

Mënyra se si Islami e ka definuar dhe vijëzuar mënyrën e komunikimit mes muslimanëve manifestohet me vënien në pah të stimulimeve të shumëllojshme që janë përmendur në citate kur'anore dhe hadithe profetike. Nganjëherë nxitja që muslimanëve tu fliten fjalë të mira bëhet nëpërmjet definimit të obligimeve që kanë muslimanët ndaj njëri-tjetrit, si është rasti i hadithit: “Obligimet e muslimanit ndaj vëllait të tij musliman janë pesë: kthimi i selamit, vizita e të sëmurit, përcjellja e xhenazes, kërkimi mëshirë për atë që teshtinë dhe dhënia këshillë atij që e kërkon.” Duhet të mos harrojmë se këto obligime shënojnë limitin e poshtëm nën të cilin nuk bën asses të bijnë raportet dhe lidhjet mes muslimanëve.

Nëse ndodhë që ndonjë prej këtyre obligimeve të mos kryhet, atëherë ato raporte janë në krizë dhe situata është alarmante ngase kjo dëshmon se ka të meta serioze në marrëdhëniet ndërmuslimane. Konkretisht, kthimi i selamit (por edhe dhënia e tij në përgjithësi) si dhe ofrimi i këshillës atij që e kërkon janë obligime të dyfishta:

- së pari: Obligimi që e marrim përsipër duke qenë muslimanë dhe duke pranuar se lidhja mes muslimanëve nuk është vetëm deklarative, por ajo përmban në vete edhe obligime të natyrës praktike, minimumi i të cilave dëshmohet me kryerjen e obligimeve që rezultojnë nga hadithi i sipërshtuar;

- dhe së dyti: është më shumë se obligim moral që muslimani kur ta takojë muslimanin ta përshëndetë me selam, apo t'ia kthejë atë nëse i paraprinë ai tjetri dhe kjo rezultojnë nga rregullat e përgjithshme islame që kërkojnë prej muslimanit jo vetëm mirësjellje minimale, por edhe që ai të jetë shembull në sjelljen e tij.

Në anën tjetër, dhënia dhe kthimi i selamit është prej simboleve islame që njëkohësisht është edhe prej kushteve të cilat në mënyrë stimuluese janë përmendur për të hyrë në xhennet. Në hadithin e njohur i Dërguari i Allahut thotë: “Nuk do të hyni në xhennet përderisa të mos besoni dhe nuk keni besuar përderisa të

mos e doni njëri-tjetrin. A doni t'u tregoj për një gjë të cilën nëse e bëni, do të duheni ndërmjet vete? Sa më tepër përhapeni selamin mes jush.” Prapë duhet të përkujtojmë se dhënia e selamit nuk është vetëm një formalitet i thjeshtë që nuk con peshë nëse kryhet ose jo. Selami në vete përmban një porosi të madhe e cila duhet të kuptohet,

përjetohet dhe jetësohet. Kur njeriu i thërret selam dikujt, ai deklarativisht e ka siguruar prej çfarëdo të keqe që mund të burojë prej tij, i ka ofruar rehati dhe komoditet. Çfarëdo veprimi në kundërshtim me këtë do të ishte tradhti dhe thyerje e besës. Përveç kësaj, në selam ka edhe fjalë me vlerë që janë edhe dhikër (përmendje e Allahut), krahas të qenit të selamit praktikim dhe vënie në jetë e sunnetit dhe udhëzimit profetik. Në një tjetër formë, prej muslimanit kërkohet që gjuhës së tij ti rrijë gati dhe ta ruajë nga rrëshqitjet dhe fjalët e pamatura, duke insistuar njëkohësisht vetëm në të folurit mirë. Hadithet që flasin për këtë janë të shumta dhe ndikimet të llojllojshme. I Dërguari Muhammed, salAllahu alejhi ue selem, fjalën e mirë e ka krahasuar me sadakanë - lëmoshën që e jep njeriu duke synuar kënaqësinë e Allahut. Një gjë e tillë është më se e vërtetë ngase një fjalë e gojës mund të shkaktojë aq shumë pasoja sa që njeriu të pendohet gjithë jetën e tij

për fjalën e thënë pa vend. Përndryshe, a ka formë me të cilën manifestohet kufri - mosbesimi më shumë se sa me fjalë?! Edhe në anën e kundërt, a ka vepra që peshojnë më shumë se fjalët e mira të shprehura me gjuhë?! Dhikri, namazi, leximi i Kur'anit, istigfari janë forma të aktiviteteve të gjuhës prej të cilave njeriu mund të fitojë shumë, ndoshta më shumë se nga cdo gjë tjetër. Edhe nga këndi i komunikimit ndërnjerëzor dhe ndërmusliman, puna qëndron njëjtë. Mund ti thuash muslimanit një fjalë ofenduese, qoftë edhe pa dashje, e ajo të shkaktojë plagë të pashërueshme në

zemrën e tij, ndërsa shenjtëria e zemrës së muslimanit dhe disponimi i tij është si shenjtëria e trupit dhe jetës së tij. Po edhe fjala e mirë që i

thuhet muslimanit ka të njëjtin ndikim. Ajo mund ta ndryshoj jetën e atij që e dëgjon dhe thënësit mund ti sigurojë shpërblim të madh tek Allahu i Madhëruar. Ndoshta për muslimanin nuk ka nevojë të ketë orientim dhe udhëzim më të frytshëm dhe praktik sesa thënia e të Dërguarit të Allahut: "Musliman është ai, prej dorës dhe gjuhës së të cilit janë rehat dhe të qetë muslimanët tjerë." Është e mrekullueshme se si është shprehur praktikisht lidhja mes besimit, adhurimit dhe sjelljes në Islam. Të gjitha së bashku e përbëjnë profilin e muslimanit. Le të mendojë secili njeri që merr për gojë muslimanët, bartë fjalë mes tyre apo shpifë gjëra të paqena për ta, se sa është hisja e tij në Islam.

Ekrem B. Abdiu

Rëndësia e gjuhës dhe rreziku i saj

Falënderimi i takon Allahut kurse përshëndetjet dhe lëvdatat ia dërgojmë Pejgamberit të Zotit...

Gjuha duket se mëkatin e ka të vogël por rreziku i saj është i madh, për këtë shkak edhe thuhet në një fjalë të urtë: "Njeriu është i lidhur me dy të vogla, gjuhën dhe zemrën", pra, gjuhën e krahasuan me zemrën.

Musai, alejhi selam, e pat lutur Allahun Fuqiplotë që t'ia dhurojë një gjë me të cilën do ta qonte në vend mesazhin e Tij, ai tha: "Ma zgjidh njëjën e gjuhës. Që ta kuptojnë fjalën time". (Ta ha 27-28)

Pastaj nga frika që e kishte se do të ndiente vështirësi të mëdha nëse nuk do të mund t'ua qartësonte atyre shpalljen tha: "Do të më shtrëngohet kraharori dhe nuk do të më lëshohet gjuha - të flas rrjedhshëm - andaj dërgoje Harunin". (Shuara 13)

Dhe në fund kërkoi nga Zoti ndonjë ndihmëtar që t'i ndihmojë në përcjelljen dhe kumtimin e shpalljes ashtu siç duhet, kërkoi ndihmëtar nga ata të cilët Zoti u ka dhuruar mirësinë e të folurit dhe oratorisë, ai tha: "E vëllai im Haruni është më orator se unë, andaj dërgoje atë me mua ndihmës që të vërtetojë fjalët e mia. E unë kam frikë se do më përgënjeshtrojnë" (Kasas 34)

Andaj gjuha është mirësi e Allahut të cilën ia dhuroi robërve të Tij, Ai thotë: "A nuk i dhamë Ne atij dy sy. Edhe gjuhë dhe dy buzë" (Beled 8-9). Mirësi kjo e cila është armë me dy tehe, të cilën nëse e shfrytëzon për të mirë bëhet shkak për arritjen e kënaqësisë së Zotit, e nëse e shfrytëzon në të keq, atëherë bëhet shkak për hidhërimin e Tij. Lidhur me shpifjen që ia patën bërë mynafikët Aishes, radijAllahu anha, Allahu thotë: "Kur ju shpifjen e përcollët me gjuhët tuaja dhe për atë që nuk patët dituri flisnit duke menduar se ajo ishte imtësi e parëndësishme, ndërsa tek Allahu ajo është e madhe". (Nur 15)

Allahu duke e sqaruar kënaqësinë e Tij lidhur me ata të cilët e shfrytëzojnë gjuhën në mirësi dhe adhurime thotë: "Kur e dëgjojnë atë që i është zbritur të dërguarit (Kur'anin) prej syve të tyre rrjedhin lot, ngase e kanë kuptuar të vërtetën, dhe thonë: "Zoti ynë, ne kemi besuar, andaj na regjistro ndër ata që dëshmojnë. Përse të mos besojmë Allahun dhe atë të vërtetë që na erdhi, duke qenë se ne shpresojmë që Zoti ynë do të na çojë (në Xhenet) së bashku me njerëzit e mirë. E për atë që thanë Allahu i shpërbleu me xhenete,

nën të cilët rrjedhin lumenj, ku do të jenë gjithmonë. Ky është shpërblim për njerëzit bamirës” (Maide 83-85)

Kurse nga Pejgamberi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, është transmetuar se ka thënë: “Njeriu flet ndonjë fjalë me të cilën e kënaqë Allahun dhe me të nuk mendon të fitoj aq shpërblim sa fiton, e për hir të asaj fjale Allahu kënaqet me atë person deri atë ditë kur ta takon. Po ashtu ai mund të fletë fjalë e cila e hidhëron Allahun e cila nuk mendon se është aq e rrezikshme, mirëpo ajo fjalë bëhet shkak që Allahu ta urrejë atë person deri në ditën kur do ta takojë (ditën e gjykimit). (Transmeton Tirmidhiu nr. 2319 dhe Ibën Maxhe nr. 3969, senedin e të cilit e konsideron Albani - sahih - të vërtetë. Sh. P.)”

Andaj le të kujdeset njeriu që gjuha e tij të bëhet shkak dhe udhëheqës i tij për në xhenet dhe kënaqësi të Zotit, sepse çdo gjë që flet do të llogaritet, ose në favor ose kundër tij. Allahu thotë: “Nuk flet asnjë fjalë e mos të jetë afër tij përcjellësi i gatshëm” (Kaf 18).

Në një hadith transmetohet se Muadh b. Xhebeli, radijAllahu anhu, i tha Pejgamberit, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të: “O i Dërguar i Zotit, a do të merremi në llogari për ato që flasim”? Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ve selem, atëherë i tha: “Mos të pastë nëna o Muadh, a thua

njerëzit hedhen në Zjarr me fytyra të tyre për diç tjetër pos për shkak të gjuhëve të tyre?”.

Pejgamberi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë për të, në një hadith tjetër e ka definuar besimtarin e vërtetë, si në çështjet e dukshme ashtu edhe në ato të fshehtat, me këto fjalë: “Besimtar është ai nga goja dhe dora e të cilit janë të sigurt besimtarët tjerë”. (Transmeton Buhariu nr. 10. Sh. p.).

Andaj epshi i të folurit është një nga epshet më të fuqishme ndaj të cilave thyhen besimtarët dhe nuk mund t’ia ndalin hovin, e shpëtimi i vërtetë është vetëm i atij të cilit Zoti i ka dhënë bekimin e Tij duke e ndihmuar që ta shtrëngojë gjuhën dhe të ndalet në kufijtë e caktuar nga Ai.

Ukbe b. Amiri thotë: “I thashë të Dërguarit të Allahut: Si të shpëtoj? Ai më tha: “Ruaje gjuhën, le të mjaftojë shtëpia jote dhe qaj për gabimin e bërë” (Transmeton Tirmidhiu nr. 2406 për të cilin thotë se është hadith hasen - I mirë, kurse Albani e konsideron - sahih, të saktë. Sh. p.)

Nëse gjuha është shkaku i parë me të cilin njeriu të shpëtojë nga dënimi, atëherë ndalu dhe shikoje gjendjen e njerëzve sot që ta njohësh numrin e shpëtimtarëve, pastaj pas rezultatit mos u habit me ata që humbën se si humbën, por habitu me ata që shpëtuan se si shpëtuan. Të gjitha gjymtyrët e qortojnë dhe e

fajësojnë gjuhën, po ashtu ato e rikujtojnë atë se shpëtimi i tërë trupit arrihet përmes saj, nëse ajo ec bina-rëve të shëndoshë, e nëse shtrem-bërohet, atëherë i tërë trupi për shkak të saj shkatërrohet.

Ebu Seid Hudriu, radijAllahu anhu, transmeton nga Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, duke thënë: “Biri i Ademit kur ngrihet në mëngjes të gjithë pjesët e trupit e poshtërojnë dhe mundohen ta mposhtin gjuhën duke i thënë: “frikësoju Allahut që mos të na marrësh në qafë edhe neve, sepse nëse ti je në rregull edhe ne do të jemi ashtu e nëse ti shtrem-bërohesh edhe ne shtrembërohemi”

(Trasmeton Tirmidhiu nr. 2407, senedin e të cilit Albani e konsideron —hasen- të mirë. Sh. p.).

Të parët e këtij Umeti , edhe pse ishin shumë të kujdesshëm se çfarë flisnin ata megjithatë e akuzonin gjuhën e tyre. Transmetohet se Omer b. Hatabi, radijAllahu anhu, e pa një ditë Ebu Bekrin, radijAllahu anhu, i cili e kishte kapur gjuhën e tij me dorë. E Omeri i tha: “çfarë po bën o prijësi i besimtarëve ? Ebu Bekri i tha: “Kjo është shkak për çdo të keqe që më vjen. Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ve selem, thotë: “Nuk ka pjesë në trup e mos t'i ankohet Allahut për ash-përsinë e gjuhës” .

A thua ne do të ndalemi nga dëmet e gjuhës, do ta mposhtim epshin e saj, dhe të vrapojmë pas asaj e cila e kënaq Zotin tonë ?

Prof. Dr. Nasir b. Sulejman Omer
Përktheu: Lulzim Susuri

V. E. R. I. T. A. S.

Të veprorsh dhe të jesh i suksesshëm në punën që e bën, duhet të jetë motoja e çdo myslimani.

Njohja e tipareve të veprimtarisë së suksesshme dhe të vazhdueshme si dhe zbatimi i tyre janë kërkesë e kohës.

Në botë sot, nuk ka vend për veprimtari arbitrare dhe improvizime që nuk mbështetet në parimet e studimit, planifikimit dhe vlerësimit.

Një qasje e tillë punës assesi nuk ka vend në zbatimin e obligimeve kolektive dhe individuale islame.

Botëkuptimi islam si vizion i përkryer, për një shoqëri, në të cilën çdo gjë është vendosur në vendin e duhur, është kapitali më i çmueshëm i çdo myslimani nga i cili, ai si dhe njerëzimi në përgjithësi, duhet të përfiton efektivisht.

Myslimani nuk duhet të pajtohet me një botë virtuale, që nga të ashtuquajturat qendra të ndikimit, u është dedikuar. Ne nuk guxojmë të mbetemi të izoluar nga bota reale dhe jashtë ndodhive përreth neve. Hartimi e vizionit të përgjithshëm për ardhmërinë e njerëzimit nuk mundet të jetë i plotë pa inkorporimin e botëkuptimit Islam.

Angazhimi i gjitha forcave dhe resurseve për ta bërë Islamin sa më të pranishëm në realitetin e sotëm është

të sfida me e vështirë por në të njëjtën kohë edhe me paevitueshmja për bartësit e porosive të Kuranit dhe Sunnetit.

V.

Bota reale është vendi ku besimtari jeton dhe vepron. Si duket kjo e vërtetë, e argumentuar qartë me ajete dhe hadithe, është bërë e huaj për mënyrën e konceptimit të gjërave tek shumica.

I Lartëmadhëruari thotë: "Ai (Allahu) është që për ju krijoi gjithçka që ka në tokë..." (El Bekare, 29)

"Ai është që juve tokën ua bëri të përshtatshme, andaj ecni nëpër pjesë të saj dhe shfrytëzoni begatitë e Tij, meqë vetëm te Ai është e ardhmja." (El Mulk, 15)

Prandaj sjellja "sikur jemi në shtëpi të huaj" pa pjesëmarrje aktive në gjitha aspektet e jetës njerëzore dhe pajtimi me rolin dytësor në këtë jetë është tërësisht e papranueshme.

Të izoluar brenda botës tonë në njëfarë mënyrë përkrahim supozimin e gabuar, e që fatkeqësisht është i përhapur shumë, për mundësinë e aplikimit dhe integritetit të Islamit në shoqëritë moderne.

Dalja prej getos mentale është hapi i parë i daljes prej getos reale.

Këtu ndoshta nuk duhet të potencohet se kufijtë e angazhimit tonë janë të përcaktuara sipas mësimeve të shpalljes hyjnore.

E.

Saktësia dhe qartësia gjatë prezantimit të Islamit është bazë e imazhit real për Islamin si fe.

Të prezantosh Islamin si duhet është pjesëmarrje aktive në emancipimin e tij, me dy kuptimet që i ka kjo fjale (drejtësi gjatë vlerësimit të Islamit/myslimanëve dhe barazia e tij/tyre shoqërore).

Historia e myslimanëve të parë, jep fakte të qarta se si Islami i praktikuar ashtu si duhet, pranohet nga ata që bashkëjetojnë me të.

Largimi i myslimanëve nga mësimet themelore dhe paraqitja e shtrembërimeve dhe risive në fe si "Islame" ndihmoi deformimin e koncepteve mbi Islamin tek tjerët.

Koncepti i gabuar rreth ndonjë çështjeje jo rrallë rezulton me reagim i cili ndërtohet mbi atë pasqyrim të gabuar.

Një fushatë shoqërore gjithëpërfshirëse, për një prezantim të drejtë të Islamit e organizuar dhe e zhvilluar mirë do të ndihmonte se paku në qartësimin e parimeve të Islamit dhe përgjigjen e akuzave kryesore ndaj tij.

Një punë e madhe si kjo kërkon angazhimin e gjitha fuqive që i kanë

myslimanët, por aspak nuk është utopike.

Nëse i marrim parasysht kushtet e myslimanëve të parë dhe ti krahasojmë me rezultatet e arritura, do të shohim se kushtet që ne i kemi janë shumë më të volitshme se kushtet që i kishin ata. Mungon vetëm vullneti i flaktë dhe puna e parazervuar për realizimin e synimeve.

Është thënë: Dija nuk mjafton nëse nuk aplikohet dhe vullneti nuk mjafton nëse pas tij nuk vijon vepra.

Vëlla i dashur bëhu ti fillimi i ndryshimit që dëshiron ta shohësh në botë.

R.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "O ju që besuat, pse po e thoni atë që nuk e punoni? Tek Allahu është shumë e urrejtur ta thoni atë që nuk e punoni!" (Es Saf, 2-3)

"A po i urdhëroni (thirrni) njerëzit për punë të mira, e veten tuaj po e harroni? Ndërsa ju e lexoni librin. A nuk po mendoni?" (El Bekare, 44)

Një pyetje tjetër e cila kërkon përgjigje është, a janë veprat tona pasqyrim i vërtetë i asaj që ne e besojmë.

Imami i njohur Hasan El Basriu ka thënë: Besimi nuk është stolisje me fjale e as shpresë e zbrazët, besimi i vërtetë është ai që zë vend në zemër dhe të cilin e vërteton vepra.

Mospërputhshmëria mes fjalëve dhe veprave si dukuri e përhapur

ushqen paragjykimin se Islami nuk mundet të zbatohet.

Ne si besimtarë duhemi të përpiqemi që "të tjerët" ti bindim se shenja e barazisë mundet realisht të vendoset mes pretendimit dhe gjendjes faktike, mes fjalës dhe veprës.

Një i mençur ka thënë: Prej gjitha pjesëve të urtësisë më e bukura është zbatimi i saj.

Një tjetër ka thënë: Çdonjëri me të cilin takohesh është dhe je pasqyra e tij.

Behu pasqyrim i mirë në këtë botë ku qëndrimet ndërtohen sipas asaj që njerëzit kanë mundësi ta perceptojnë. Veprat tuaja le të bëhen si drita me ndihmën e të cilës njerëzit do ti shohin bukuritë e Islamit.

Vazhdon në numrin e ardhshëm

Talha Kurtishi

Qyteki nuk ka dalë prej xheneti

Ka shtëpi me plot potere dhe të tjera me qetësi, ka fëmijë revolucionarë dhe të tjerë të izoluar në heshtje. Si dhe, ka prindër të cilët mësyjnë shkopin për ti edukuar fëmijët, gjë që është shndërruar në murtajë kundër vetes, janë shndërruar shtëpitë në vullkane të gjalla, të cilat nuk qetësohen përveç nëse përdoret shkopi në sasi edhe më të mëdha. Mirëpo, shumë shpejt eksplodojnë edhe më tepër sesa më parë.

Rrahja e fëmijëve është një metodë që shumë baballarë e përdorin për edukim, duke e konsideruar atë si metodë më të mirë dhe më të shkurtë për të pasur fëmijë të "mirë". Por, me kalimin e kohës u bëhet i qartë gabimi i madh me këtë lloj edukimi, rezultatet e të cilit do të pasqyrohen me formë shumë të keqe mbi anëtarët e gjithë familjes. Madje, kjo do të ndikojë edhe në nxënien e dijes së fëmijëve në shkolla.

Këtë e themi duke mos harruar se përdorimi i shkopit në disa raste specifike është i detyrueshëm. Sikurse, të bëjë fëmija një gjë shumë të keqe, për të cilën edhe ai e di se është gabim. Në këso raste përdorimi i kërcënimit dhe dënimit është i kërkuar, me qëllim që t'i ikim ndonjë gabimit në të ardhmen, që mund të jetë edhe më i madh.

Inat dhe armiqësi

Shumë specialistë dhe studiues të psikologjisë kanë mendimin se përdorimi i shkopit për edukimin e fëmijëve e ka vetëm një rezultat. Ajo metodë do të prodhojë fëmijë inatçi dhe armiqësor njëkohësisht.

Psikologu Beha Nasir thotë: Shumë nga fëmijët të cilët "hanë" qytek, mundohen që të njëjtën sjellje ta përdorin mbi anëtarët tjerë të familjes, që janë më të vegjël se ata. Po ashtu, kjo tradita e rrahjes së fëmijëve ndikon në krijimin e një atmosfere të tendosur dhe tensionuar brenda shtëpisë.

Beha Nasir vazhdon mendimin e tij duke thënë se rrahja e vazhdueshme e fëmijëve për çdo gjë të vogël a të madhe, në fund do të ndikojë keq moralin dhe sjelljen e tyre. Duke shtuar: "studimet vërtetojnë se ky lloj i fëmijëve janë tepër të ngecur në mësimet shkollore, nga shkaku i shkopit të vazhdueshëm që e përjetojnë vazhdimisht".

Personalitet i dobët

Ky doktor na e bën të qartë po ashtu se, rrahja e vazhdueshme e fëmijëve me qëllim të edukimit, në fund do të rezultojë në krijim të personalitetit të dobët, nuk do të jetë i aftë në marrëdhëniet me shoqërinë, ata asnjëherë nuk do të mundën të marrin vendime

personale dhe jeta e tyre do të jetë shumë e koklavitur.

Vazhdon të thotë: "kësaj, ia bashkëngjisim edhe faktin se mund të ndodhë që ata fëmijë në ndonjë etapë të bëhen imun ndaj shkopit. Prindi do ta përdor rrahjen me qëllim të edukimit, por me vazhdimin e rrahjes situata nuk ndryshon, ndërsa fëmija bëhet imun. Ngase ai e di që, çfarëdo gabimi të bëjë, rezultati është qytek me shkop, thupër etj. Gjë e cila, është e zakonshme për të".

Shpërblimi dhe dënimi

Studiuesit kanë konstatuar se shumë prindër i japin rëndësi dënimit, ndërsa harrojnë - apo shtiren se harrojnë - çështjen e shpërblimeve. Psikologu Maxhid Berhum thotë: Prindërit zakonisht i dënojnë fëmijët për shkak të sjelljeve të gabuara, mirëpo pse nuk i shpërblejnë kur ata bëjnë ndonjë të mirë apo sillen në mënyrë të duhur.

Berhumi vazhdon: "ndonjëherë fëmijët, për sjelljet e mira mendojnë se nuk janë të rëndësishme, ngase prindi asnjëherë nuk i ka shpërblyer për ato e as i ka lëvdur. E ndoshta, ka një pakicë të fëmijëve të cilët mendojnë edhe ato sjellje të mira janë të këqija, mirëpo nuk janë aq sa për merituar qytek".

Berhumi e potencon se shtimi i sjelljeve të mira nëpërmjet shpërblimeve është gjë e detyrueshme, e assesi ta përdorim shkopin për edukimin e familjes.

Ai na përkujton se ka shumë mënyra me të cilat mund t'i dënojmë fëmijët,

por jo rrahja dhe shkop. Sikurse: mosdhënia e harxhit ditor të tyre për një kohë të caktuar, anulimi i ndonjë vizite të planifikuar apo i ndonjë vizite të zakonit të fëmijëve deri në park apo në kopshtin zoologjik, detyrimi që të rrinë ulur në një karrige dhjetë minuta të plotë pa lëvizur, të shprehim hidhërimin, t'i privojmë nga ndjekja e ndonjë emisionit të dashur për ta dhe shumë metoda tjera përveç rrahjes.

"Ndonjëherë i rrahim fëmijët për t'i ndaluar nga gabimet dhe sjellja e keqe, mirëpo nuk na bie ndërmend se ne bëhemi pjesëmarrës dhe shkaktar për paraqitjen e disa gabimeve dhe sjelljeve që janë ende më të rrezikshme se gabimet që i bëjnë ata".

Ankthi

Berhumi thotë: Ka një studim amerikan që konstaton se fëmijët të cilët vazhdimisht përjetojnë rrahje ose janë krejtësisht pa përkujdesje, tek ata, mundësitë për t'i goditur ankthi apo agonia në moshën e bylykut janë shumë të mëdha. Ai studim thotë: Fëmijët të cilët janë maltretuar fizikisht, rrezikojnë të goditen me agoni e pikëllim të përhershëm 59% më shumë sesa moshatarët e tyre, të cilët nuk kanë përjetuar atë problem.

"Krahas kësaj, këto rezultate zbulojnë se goditja me agoni, pikëllim dhe depresion ka filluar të paraqitet edhe në moshën fëmijërore të shumë fëmijë" - konstaton ai studim.

Beshar DERAGIME / Përktheu: Omer Berisha

Imam Muhamed Sidik Hasen Han

Prejardhja e tij:

Në këtë biografi do të flasim për Imamin, dijetarin e madh, muhadihin, mufesirin, njohësin e fikhut, fisnikun, Sidiku i biri i Aliut i biri i Lutfullahut, El Husejni, El Buhari. Në trungun gjenealogjik ai lidhet me nipin e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve seleme, Imam Husejnin birin e Aliut, Allahu qoftë i kënaqur me ta. (këtë fakt vetë ai e përmend në autobiografinë e tij e titulluar Taxhul Mukal-lal).

Ka lindur më 19 Xhumadel-Ula të vitit 1248 (16 Gusht 1832) sipas kalendarit islam (që për fillim e merr hixhretin e të Dërguarit të Allahut, salAllahu alejhi ve seleme), në fshatin Brajli, në vendlindjen e ëmës së tij. Më vonë familja e tij shpërngulet në Kinauxh ku ndërron jetë i ati i tij kur ky imam kishte vetëm gjashtë vjet. Kujdestari i tij i vetëm ngeli e ëma e tij e cila e edukoi të rritet si njeri i singertë dhe i drejtë, që e donte dijen dhe bartësit e saj.

Në kërkim të dijes:

Për të mësuar Kuranin dhe Sunnetin e të Dërguarit, udhëtoi në Delhi dhe me entuziazëm të madh iu përkushtua studimit. Me kuptim të thellë i lexonte dhe përfitonte nga librat e

tefsirit, hadithit dhe bazave të fikhut. Rrugëtimi i tij e solli në Bahubal ku kishte ardhur në kërkim të riskut. Aty pati fatin të martohet me mbretëreshën, ndodhi kjo e cila i mundësoi shumë të pasurohet.

Mësuesit e tij:

Kishte shumë mësues prej të cilëve do t'i veçojmë: Muhamed Jakubin, vëllai i dijetarit Muhamed Is-hakut, dhe nipi i Muhadithit Abdul Aziz Ed Dehleviut, Kadiun Husejn b. Muhsin Es Sebi'i El Jemeni, i cili ishte nxënësi i imamit Muhamed b. Nasir El Hazi-miut i cili ishte nxënës i imam Sheukaniut. Në mesin mësuesve vlen të përmendet edhe Adul Hakk b. Fadl El Hindiut i cili po ashtu ishte nxënës i imam Sheukaniut.

Veprat e tij të shkruara:

Kishte talent të veçantë për shkrim. Brenda ditës shkruante disa libërtha në kohë që për një libër më të gjatë i duheshin vetëm disa ditë. Numri i librave që i shkroi në më tepër se një gjuhë arrin numrin e 222 tituj. Këtë numër e përmend komentuesi dhe redaktori i autobiografisë së imamit, dijetari Abdul Hakiim Sherefuddiin i cili shkruan: Në gjuhën arabe shkroi 54 libra, persisht 42

dhe në gjuhën urdu 107 (Taxhul Mukel-lel, fq. 541).

Veprat e tij u shpërndanë në pjesë të ndryshme të botës Islame. Shumë dijetarë të Tefsirit dhe Hadithit i shkruan letra dhe i lavdëruan librat e tij. E numëronin në mesin e reformatorëve (المجددون) që ndihmuan rishfaqjen e fuqishme të Islamit.

Në gjuhën arabe ai i ka shkruar këto libra:

1. Fet'hul Bejaan fii Mekasidil Kur'an,
2. Nejlul Meraam min Tefsiir Ajaat El Ahkaam,
3. Ed Diin El Haalis,
4. Husnul Usve bi maa thebete an Allaahi ve Resuulihi fii en nisve,
5. Es Siraaxh El Vehhaaxh min Keshfi Metaalibi Sahiih Muslim bin El Haxhxaaxh,
6. El Hitta fii Dhikr Es Sihaah Es Sitte (e botuar në Indi dhe Bejrut.),

7. Katfu Themer fii Akiideti Ehl El Ether,

8. El 'Alemul Haffaak fii 'Ilm El Ishtikaak,

9. Ebxhedul 'Uluum dhe shumë tjerë.

Për të gjitha veprat e Muhamed Sidik Hanit në gjuhën arabe shih librin Hareketut Te'liif fii El Luga El Arabijje (274-281) të autorit dr. Xhemil Ahmed.

Ndërroi jetë në vitin 1307 H (1889 G). Allahu e mëshiroftë me mëshirën e Tij të gjerë.

(Burimi: Libri "Xhehenem Ahvaluha ve Ehluha", të cilin autori i këtij teksti, Ali Hasen Halebiu, e shkurtoi prej librit: Jakadhatu Uliil l'tibaar fii Dhikrin Naar ve As'haab En Naar, autori i të cilit është imam Muhamed Sidik Hani.

Ali HASEN HALEBI
Përktheu: Talha KURTISHI

Nuk mjafton vetëm njohja e gjuhës për ta kuptuar Kur'anin

Nga kjo që thamë deri tash na bëhet e qartë se nuk ka hapësirë për askënd, pa marr parasysh se sa mirë e njeh gjuhën arabe dhe rregullat e saj, që ta kuptojë Kur'anin pa kërkuar ndihmë për këtë gjë në Sunnetin e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, gojor dhe praktik. Ky njeri sigurisht se nuk do të jetë më i ditur në gjuhën arabe se sa shokët e Muhammedit, salAllahu alejhi ve selem, në gjuhën e të cilëve ka zbritur Kur'ani dhe nuk është njollosur gjuha e tyre me shprehje të huaja dhe gjuhë popullore dhe defekte, mirëpo edhe ata ka ndodhur të gabojnë në kuptimin e ajeteve të lartpërmendura, atëherë kur janë mbështetur vetëm në njohjen e tyre të gjuhës.

Për këtë është shumë e natyrshme që një njeri aq sa ma shumë e njeh Sunnetin aq ma mirë e kupton Kur'anin dhe di të nxjerr dispozita prej tij për dallim nga ai që nuk e njeh Sunnetin, ose nga ai që nuk e pranon dhe nuk e përfill aspak atë?

Prej rregullave që unanimisht i kanë pranuar dijetarët është edhe: Kur'ani komentohet me Kur'an dhe Sunnet dhe pastaj me fjalë të sahabëve".

Pra, na bëhet e qartë devijimi i apologjetëve në të kaluarën dhe sot dhe kundërshtimi i tyre me selefën, radijAllahu anhum, në besimin e tyre e mos të flasim për dispozitat fikhore. Shkak i tërë kësaj ka qenë largimi i tyre nga Sunneti, mosnjohja e saj, arbitrimi i logjikës dhe epsheve të tyre në ajetet e Cilësive të Allahut dhe në gjërat tjera.

Sa fjali e bukur është përmendur në "Komentin e Akides Tahavije", fq. 212, botimi i katërt:

"Si ka mundësi të flet mbi bazat e fesë ai që nuk i merr këto gjëra nga Kur'ani dhe Sunneti por i merr nga fjalët e njerëzve?! E nëse pretendon se i merr nga Libri i Allahut, ai nuk e merr komentin e Librit të Allahut nga hadithet e Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, nuk shikon në to e as në ato gjëra që kanë thënë sahabet dhe pasuesit e tyre, të transmetuara te ne me varg të besueshëm, të cilët i përzgjedhin kritikë të spikatur, sepse ata nuk kanë transmetuar vetëm Kur'anin por kanë transmetuar Kur'anin dhe domethënien e tij dhe nuk e mësonin Kur'anin

sikur e mësojnë fëmijët, por e mësonin me domethënien e tyre. Ai që nuk ecë rrugës së tyre ai flet me mendjen e tij, kurse ai që flet me mendjen e tij dhe me atë që e supozon si fe të Allahut dhe nuk e ka marrë këtë nga Libri, ai është mëkatar edhe nëse ia qëllon. Ai që e merr këtë nga Kur'ani dhe Sunneti ai shpërblehet edhe nëse gabon, mirëpo nëse ia qëllon i ka dy shpërblime".

Pastaj në faqe 217 thotë:

"Obligim e kemi që t'i nënshtrohemi plotësisht Pejgamberit, salallahu alejhi ue selem, dhe t'i nënshtrohemi urdhrit të tij, të pranojmë lajmet e tija dhe tu besojmë duke mos i refuzuar me imagjinata të kota që ne i quajmë logjikë, ose t'i veshim mëdyshje dhe dilema, ose t'i japim përparësi mendimeve të njerëzve dhe mbeturinës së logjikës së tyre. Ne e njësojmë Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, në arbitrim, dorëzim, nënshttrim dhe dëgjueshmëri, ashtu sikurse e njëjësojmë Dërguesin e tij, subhanehu ve teala, me adhurim, përkulje, pendim dhe mbështetje te Ai".

Si rezyme mund të themi se: obligim i të gjithë muslimanëve është që mos të bëjnë dallim mes Kur'anit dhe Sunnetit, prej tyre duhet të marrim dhe prej tyre duhet të nxjerrim mësimet e shariatit. Kjo është garanci që mos të devijojnë ata djathtas apo majtas dhe mos të kthehen mbrapa e të bëhen të devijuar, sikurse na e ka shpalosur këtë Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, duke na thënë: "Ju kam lënë në mesin tuaj dy gjëra, nuk do të devijoni nëse kapeni për to: Libri i Allahut dhe Sunneti im. Këto nuk do të ndahen derisa të vini te unë në Haud". (Hasen, Maliku dhe Hakimi).

Sqarim i dobësisë së hadithit të Muadhit

Para se ta përfundoj këtë fjalim timin, mendoj se është e domosdoshme që t'ua tërheq vëmendjen vëllezërve mbi një hadith të njohur, pa të cilin, nuk është asnjë libër i Usuli Fikhut, pasi që është i dobët edhe për nga vargu i transmetuesve (senedi) dhe kundërshtohet me atë që e kemi sqaruar në këtë fjalim, se nuk lejohet të bëhet dallim në shariat mes Kur'anit dhe Sunnetit dhe se jemi të obliguar të marrim nga të dy për një herë.

Ky hadith është hadithi, të cilin Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, ia ka thënë Muadhit kur e ka dërguar në Jemen, e i ka thënë: "Me çka do të gjykosh? Ka thënë: me Libër të Allahut. e nëse nuk gjen vendime në të? Ka thënë: me Sunnet të Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem. E nëse nuk gjen në të? Ka thënë: përpiqem intelektualisht dhe jap mendimin tim. Tha: Allahun e falënderoj që e orientoj të dërguarin e të Dërguarit të Allahut në atë që e do Resulull-llahu".

Sa i përket dobësisë së senedit, tani nuk kemi hapësirë të sqarojmë, kurse këtë gjë e kam sqaruar shumë qartë dhe mirë, ndoshta askush para meje se ka bërë këtë gjë më herët në librin "Vargu i haditheve të dobëta dhe të trilluara". Mjafton në këtë rast të tregoj se Princi i besimtarëve në hadith, Imam Buhariu, rahimehullah, ka thënë: "hadith munker- i dobët). Pas këtij sqarimi të shkurtër më lejohet që të sqaroj kundërthënien që e përmenda pak më herët.

Ky hadith i Muadhit një gjykatësi i jep një metodologji gjatë gjykimit, i cili ndahet në tre etapa: nuk i lejohet të hulumtoj një çështje në mendimin e tij të lirë, pa e hulumtuar në Sunnet dhe nuk i lejohet ta hulumtojë në sunnet pa e hulumtuar në Kur'an. Kjo metodë është e shëndoshë te të gjithë dijetarët sa i përket mendimit të lirë, andaj ata edhe kanë thënë: "Eliminohet mendimi në prezencë të Tekstit".

Ja çka ka thënë i dërguari i Allahut: "Dijeni se më është dhënë Kur'ani dhe një gjë e ngjashme me të". Domethënë: Sunneti, dhe se nuk do të ndahen deri sa takohet Muhammedi, salAllahu alejhi ve selem, me muslimanët te pishina (haudi).

Kjo ishte e tëra që dëshirova t'ua tërheq vërejtjen në te, nëse ia kam qëlluar, kjo është prej Allahut, e nëse kam gabuar kjo është prej meje, kurse lus Allahun që të na mbrojë nga devijimi dhe nga çdo vepër që nuk e pëlqen Ai. Lutja jonë e fundit është: Falënderimi i takon Allahut, Zotit të botëve.

Marrë nga broshura e pabotuar: Pozita e sunetit në Islam
Përktheu: Bekir HALIMI

Pyetje dhe përgjigje

Frakcionet dhe shkollat

Pyetja nr. 1275: Pyetja: Pyetja ime është: Ç'janë këto lloj namaze të reja? Ku e kanë bazën këta selefijtë? Pse ka përçarje midis mez'hebeve? Ebu Hanifeja a ka qene selefij?

Përgjigjja: Allahun e falënderojmë kurse paqja dhe bekimi qofshin mbi Muhamedin, familjen dhe shokët e tij.

I nderuari vëlla, shihet nga letrat e juaja të shpeshta se keni interesim për ta kuptuar këtë çështje.

S'ka dyshim se kohëve të fundit kjo çështje ka marrë keqinterpretime ose keqkuptime.

Së pari do të filloj të sqaroj se çka domethënë fjala Selefij, ose Es-Selef.

Fjala Selefij domethënë pasues i Selefit, kurse Es-Selefus-Salihi janë paraardhësit tanë, domethënë myslimanët e parë në krye me Pejgamberin, salAllahu alejhi ve selem, pastaj sahabët, tabiinët dhe etbau tabiinët, sepse Pejgamberi, salAllahu alejhi ve selem, ka treguar në hadithet e tij vlerën e këtyre gjeneratave, duke thënë: "Njerëzit më të mirë janë shekulli im, pastaj ata që vijnë e pastaj ata që vijnë". (Hadith i vërtetë).

Kurse në Kuran është potencuar pasimi i Pejgamberit, salAllahu alejhi ve selem, dhe rrugës së besimtarëve që në këtë rast është rruga e sahabëve, të cilët kanë jetuar në kohën e tij. Njerëz që kishin shumë dije dhe devotshmëri dhe njerëz që në mënyrë të përsosur kanë pasuar udhëzimet e Islamit.

Andaj pasimi i tyre është edhe garant i shpëtimit, siç na ka treguar Pejgamberi, salAllahu alejhi ve sel-lem, duke thënë: "Do të ndahet ummeti im në shtatëdhjetë e tre grupe: të gjitha do të jenë në Zjarr përpos njëres: ata janë që më pasojnë mua dhe shokët e mi". (hadithi është i vërtetë).

Andaj të gjithë myslimanët e parë, duke përfshirë këtu edhe katër Imamët, e kanë pat këtë metodë: Pasimi i Kur'anit dhe Sunnetit sipas kuptimit të sahabëve, tabiinëve dhe etbau tabiinëve.

Normalisht se kjo domethënë se edhe Ebu Hanifeja, rahimehullah, është njëri nga Selefi, sepse është prej Tabiinëve ose Etbau Tabiinëve, sipas divergjencave që ekzistojnë rreth kësaj pyetjeje.

Andaj edhe shkolla e tij është mbështetur në këto rregulla të lartpërmendura.

Mirëpo me kalimin e kohës dhe me pakësimin e dijes dhe dijetarëve, me hyrjen e lloj-lloj njerëzve në fe, dhe futjen e lloj-lloj bidateve, njerëzit janë larguar nga Burimet e fesë.

Andaj thirrja në pasim të Selef, është thirrje e gjithë Imamëve, duke përfshirë këtu edhe Imamin e Madh, Ebu Hanifen, rahimehullah.

Kjo tregon se kjo thirrje nuk është e shpikur e as ndonjë gjë e re, por ka origjinë në fillimin e Islamit dhe përfaqëson shkollën e bekuar të Ehli Sunnetit.

Kurse neve si musliman sot na mbetet obligim ta gjejmë një hoxhë që ka dije fetare të shëndoshë dhe devotshmëri dhe atë ta pyesim dhe ta pasojmë, sepse xhemati, i cili nuk i njeh rregullat e fesë, gjuhën arabe, ajetet dhe hadithet nga të cilat nxirren dispozitat, ajetet dhe hadithet e shfuqizuara dhe hadithet që i kanë shfuqizuar, kohën dhe shkakun e zbritjes së ajeteve dhe thënies së haditheve, rregullat e Usuli fikhut, e disa shkenca tjera, nuk mundet vet të nxjerr konkluzë dhe përfundime, ose të jep fetva, por ato duhet t'i merr prej dijetarëve që ecin rrugës së shëndoshë të Ehli Sunnetit, ose rrugës së Selef, te cilët punojnë sipas asaj që flasin, domethënë janë të stolisur me devotshmëri. Pra, obligimi ynë qenka të pyesim dijetarët për gjërat që nuk i dimë, sikur ka treguar Allahu në Kur'an: "Pyetni dijetarët nëse ju nuk dini".

Kurse dijetarët e kanë obligim t'ua sqarojnë çështjet me argumente dhe fakte.

Në këtë mënyrë i ikim polemikave dhe zënkave boshe, sepse shumica e zënkave dhe polemikave bëhen nga mungesa e dijes dhe urtësisë e jo nga posedimi i dijes dhe argumenteve.

Në vijim do të përcjelli edhe një pjesë të një shkrimit të dijetarit tonë të madh shqiptar me origjinë nga Kosova, i cili ndërroi jetë para dy viteve, Allahu e pastë bërë rahmet, e ai është Hoxha i madh, Abdulkadër Arnauti.

Ai mesh tjerash në këtë libër me titull: "Mbi rrugën e të parëve tanë" thotë: "Ajo që më shtyu ta shkruaj këtë traktat të shkurtër mbi sqarimin e rrugës së të parëve tanë të mirë (selefus-salih) janë pyetjet e shumta që më janë drejtuar nga shumica e njerëzve pa dallim klase. Tek njerëzit është përzier kuptimi i akides (besimit) së shëndoshë nga ndikimi i fjalëve të njerëzve që flasin mbi këtë temë pa qenë të përgatitur për këtë dhe nuk e angazhon veten që të hedhë shikimin në shkrimet e tradicionalistëve (Ehli sunne vel-xhema'a) të cilët ia kanë dhënë hakun kësaj teme, shkrimtarët, shkrimet e të cilëve janë të njohura për nga dituria dhe drejtësia..".

Allahu e di më së miri. Allahu ju dhëntë dije të dobishme, vepra të mira, besim të shëndoshë, sukses dhe lumturi në jetë.

Bekir Halimi,

Besimi në Ditën e Ahiretit

Besimi në Ditën e Ahiretit nënkupton: të besuarit se kjo botë do të përfundojë dhe se pas saj do të hymë në botën tjetër e cila fillon me vdekjen dhe jetën e varrit, kalon kataklizmin e përgjithshëm, pastaj vijon ringjallja, tubimi dhe dalja para Allahut e me në fund gjykimi për në Xhenet ose Xhehenem.

Besimi në Ditën e Ahiretit është një prej shtyllave që përbëjnë godinën e besimit islam. Asnjëri nuk ka besim pa këtë shtyllë të rëndësishme. Kushdo që mohon atë ka dalë prej feje. Allahu i madhëruar thotë: "...por mirësi e vërtetë është ajo e atij që i beson Allahut, Ditës së Ahiretit"

Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, duke u përgjigjur se ç'është imani, në hadithin që njihet si hadithi i Xhibrilit, alejhi selam, tha: "të besosh Allahun, melekët e Tij, librat e Tij, pejgamberët, Ditën e Ahiretit dhe të besosh në kaderin (paracaktimin) e Tij, të mirën dhe të keqen."

Prej gjërave që hynë nën këtë kapitull e që duhet domosdo besuar janë gjërat që do të ndodhin para Ditës së Ahiretit, për të cilat na ka lajmëruar Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, se janë shenjat e kësaj Dite. Dijetarët ato shenja i kanë ndarë në dy grupe:

a) Shenja të vogla: janë ato që aludojnë në afrimin e momentit të Kiametit. Janë të shumta dhe një numër i madh i tyre kanë dalë nëse jo të gjitha. Prej tyre do të përmendim: ardhja e Muhamedit, salallahu alejhi ve selem, humbja e amanetit, zbulimi i xhamive, të bërit gara në ndërtimin e tyre, ngritja e rrokaqiejve nga ana e barinjve, lufta me hebrenjtë dhe vrasja e tyre, kalimi i kohës shumë shpejtë, dobësi i veprave, shfaqja e sprovave të ndryshme, vrasjet e shumta, zinaja e shtuar dhe mëkatet e panumërta. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Momenti (i katastrofës së përgjithshme) është afuar, e hëna është çarë (në dysh)."

Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, në hadithin e Xhibrilit duke iu përgjigjur pyetjes se cilat janë shenjat e Kiametit, tha: "kur të lindë robëresha zonjën e saj, kur të shohësh këmbëzbathurit e zhveshur varfanjakë, barinj të dhenve, se si bëjnë gara në ngritjen e ndërtesave."

b) Shenja të mëdha: janë ato shenja që do të ndodhin pak para Kiametit, që tërheqin vërejtjen për Ndodhinë e Madhe. Ato janë dhjetë dhe asnjëra prej tyre nuk është shfaqur. Prej tyre janë: ardhja e Mehdiut, dalja e Dexhallit, zbritja e Isaut,

alejhi selam, prej qiellit si gjykatës i drejtë, i cili do ta thyejë kryqin, do ta vret derrin dhe Dexhallin, do ta shfuqizon xhizjen . Paraqitja e Jexhuxh Mexhuxhëve, kundër të cilëve do të lutet Isau dhe ata do të vdesin. Tre shembjet e tokës, një në lindje, një në perëndim dhe një në Gadishullin Arabik. Paraqitja e Tymit të madh që do të vjen prej qiellit, do t'i mbulojë njerëzit dhe nuk do të mund të shohin gjë. Dalja e një zjarri të madh nga Adeni që njerëzit do t'i shpjer kah Shami. Kjo është shenja e fundit e madhe. Imam Muslimi, Allahu e mëshiroftë, transmeton fjalët e Hudhejfe ibën Usejd el-Gifariut i cili ka thënë: "na erdh Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, gjersa ishim duke biseduar. Na pyeti: çka po bisedoni? Thanë: po e përkujtojmë Kiametin. Ai tha: Kiameti nuk do të ndodhë para se t'i shihni dhjetë shenja, pastaj përmendi: tymin, Dexhallin, kafshën që do të del nga toka, lindjen e Diellit nga perëndimi, zbritjen e Isa b. Merjemes, Jexhuxhët, tre shembjet e tokës, një në lindje, një në perëndim dhe një në gadishullin Arabik, dhe e fundit: zjarri që do të del në Jemen dhe do t'i dëbojë njerëzit kah vendi i ringjalljes së tyre."

Pejgamberi, salallahu alejhi ve selem, lidhur me temën që e shtjellojmë ka thënë: "do të del Mehdiu në fund të ummetit tim. Allahu do të dërgojë shi, toka do t'i jep bimët e saj, do të shtohet pasuria, do të shtohet bagëtia, ummeti do të bëhet i madh. Ai do të jetojë shtatë ose tetë vite."

Është përmendur në disa hadithe se këto shenja vijojnë njëra pas tjetrës sikur rruazat në pe. Kur të shfaqet njëra prej tyre, vijon menjëherë tjetra e kur të përfundojnë këto shenja ndodhë Kiameti me lejen e Allahut.

Me fjalën "momenti i kiametit" (Essa'ah) është për qëllim dita kur njerëzit do të dalin nga varret e tyre me urdhrin e Allahut për të dhënë llogari. Bamirësi do të begatohet me të mira kurse keqbërësi do të dënohet. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Ditën kur duke u ngutur dalin prej varreve, sikur nguteshin te idhujt"

Kjo ditë është përmendur me më shumë se një emër. Prej tyre:

-Kiamet që do të thotë: ngritje sepse njerëzit ngritën prej varreve të tyre, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Betohem në ditën e kiametit"

-Krisma ose El-Kariah, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Krisma e kiametit. çka është krisma? Dhe ç'të mësoi ty se ç'është krisma? Ajo është ditë kur njerëzit bëhen si insekte të shpërndara."

-Dita e llogarisë ose Jeumul hisab, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Ata që largohen prej rrugës së Allahut i pret dënim i rëndë për shkak se e harruan ditën e llogarisë"

-Dita e gjykimit ose Jeumuddin, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Dhe se mëkatarët janë në xhehenem. Aty futen ata ditën e gjykimit (të cilën nuk e besonin)".

-Vala përmbytëse ose Taamme, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "E kur të vijë vala e madhe (kiameti)".

-Ndodhia ose El-Vakia, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "E kur të ngjajë ndodhia (kiameti)"

-Momenti i katastrofës ose el-Haakka, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Momenti i katastrofës së përgjithshme (kiameti). ç'është momenti i katastrofës?"

-Ushtima ose Sahha, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: " E kur të vijë ushtima (krisma e kijametit)".

-Belaja që përfshinë gjithçka ose el-Gashije, Allahu, subhanehu ve teala, thotë:

"A të erdhi ty lajmi për belanë që kaplon (kiameti)?"

Përgatiti: Agim BEKIRI

Shkëndija nga jeta e të dërguarit dhe dhjetë të përgëzuarve

Autor: Imam Abdul-Ganij El Makdesi

Përktheu nga arabishtja: Ali Shaban

Këto ditë ne vazhden e botimeve të shtëpisë botuese "Nun" doli nga botimi libri "Shkëndija nga jeta e të dërguarit dhe dhjetë të përgëzuarve" libri është botuar në format B6 dhe ka gjithsej 142 faqe.

Libri shtjellon jetën e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve seleme, dhe dhjetë shokëve të tij të përgëzuar me xhenet.

Kush është Imam Abdul-Ganij El Makdesiu?

Emri i tij është Imam Hafidh Tekijudin Ebu Muhamed Abdul-Ganij ibën Abdul-Vahid ibën Ali El-Makdesi El-Xhemaili, pastaj Dimeshki, Salihi, Hanbeli. Ka lindur në Xhemail në vitin 544, Nablus, Palestinë, kjo sipas të dhënave të cilat janë në librin e botuar në shqip, por në albislam.com mund të gjendet një biografi tjetër e Imam El Makdesi të cilën përkthyesi Talha Kurtishi e ka marr nga libri "Tejsir El Alam Sherh Umdetul Ahkam" aty përmendet se ka lindur në vitin 541H në Bejtul Makdes.

Ofiqin El Makdesi e mer sipas afërsis së Xhumailit me Bejtul Makdesin gjegjësisht Kudsit.

Me rëndësi është të përmendet se shejh Abdul-Ganij El Makdesi autori i këtij libri nuk është i njëjtë me Imam Muveffek Ibn Kudame El Makdesi i njohur me librin e njohur të fikhut "El Mugni" por këta janë në lidhje familjare ndërmjet veti, djem të tezes dhe kanë lindur që të dyte në një vit 541H. Në një biografi të Ibn Kudames në librin "El Mugni" ceket se këta dy dijetarë janë dalluar në atë se Abdul-Ganij El Makdesi më shumë i është përkushtuar lëmisë së hadithit e kurse ky i dyti fikhut.

Udhëtoi në Bagdad për të mësuar dhe atje u takua me shumë dijetarë të njohur siç ishte: Abdul Kadir El Xhejlani dhe Ibën Munij biografinë e të cilit e shkroi. Pas Bagdadit udhëtoi në Egjipt, Asbehan, në të cilët u takua me dijetarët e vendit, përfitoi prej tyre, që më vonë të kthehet në Damask ku e përfundoi udhëtimin në kërkim të diturisë.

Disa fjalë të dijetarëve për Hafidh Makdesiun:

Hafidh Dija El Makdesi ka thënë: Kur e pyetnin për ndonjë hadith e kujtonte në moment dhe fliste për të duke e vlerësuar si të saktë apo si të dobët. Kështu ishte puna edhe më transmetuesit e hadithit.

Ibën Rexhebi ka thënë: Hafidh Abdul Gani El Makdisij, Prijësi i besimtarëve në hadith. Është parë duke lexuar libra të tëra të hadithit me senedet e tyre në minberin e xhamisë në Damask.

Et-Taxh El Kindi ka thënë: Pas Darekutniut nuk ka pasur Hafidh si puna e Abdul Gani El Makdesiut.

Ibën Nexhxhari në librin e vet ka shkruar: "...ka shkruar libra bukur të mira në lëminë e hadithit, kishte kujtesë të bujshme dhe dituri të gjerë në gjitha degat e hadithit... (Dhejl Tabekatil Hanabile 2/7-8 të autorit Ibën Rexheb)

Veprat e shkruara:

Numri i librave që i shkroi kalon 40-shin.

Në mesin e tyre do të përmendim:

El Misbah fi ujuni el ehadith es-sihah

Tuhfetut-talibin fil xhihadi vel muxhahidin

Mihnetul Imam Ahmed

Fedailu Mekke

Dhemmur-rija

El Xhami' Es-Sagir li ahkam el Beshir en-Nedhir

El Athar el murdijje fi fedaili hajril berijje

Umdetul ahkam dhe tjerë

Shumica e tyre shqyrton çështje të besimit (Teuhid), Fikhut, Hadithit, Këshilla për moralin dhe biografitë e disa personaliteteve të shquara.

Ka vdekur në ditën e hëne me 23 Rebiul-evel të vitit 600 hixhri në moshën pesëdhjetë e gjashtë vjeçare në Egjipt, Kairo, ku edhe varroset. Allahu e mëshiroftë dhe e strehoftë në xhenetet e begatshme.

Shkaku i shkrimit të këtij libri

Është një tregim interesant lidhur me shkaku që shejh Abdul –Ganiu shkroi këtë libër, thotë Abdul-Kerim ibn Abdun-Nur ibën Munir El-Halebi:

"Më kane treguar një grup dijetarësh se shkaku që Abdul-Gani të shkruajë për jetën e të dërguarit, sallahu alejhi ve seleme, shkurtimisht, ka qenë rasti kur ky me disa shokë të vet kishin qenë në udhëtim derisa kishin kaluar pranë një manastiri dhe ishin ndalur aty. Abdul-Ganiu ishte ulur afër lumit e njëri nga shokët i afrohet derës së manastirit dhe troket. Doli një murg dhe e pyeti: çfarë është feja jote? Ai tha: Unë jam musliman. Ai e pyeti përsëri: Kë e pason ?Ai tha: Muhammedin,

salAllahu alejhi ve seleme. Pastaj i tha:-Ma trego prejardhjen e tij, si ka qenë ai? Mirëpo ai nuk kishte pasur dituri, për këtë shkak murgu i tha nuk te gostis më asgjë.

Shoku i autorit kthehet dhe i tregon se çka i kishte thënë murgu. Pastaj autori ia tregon prejardhjen e të Dërguarit, sallahu alejhi ve sellem, dhe të dhëna tjera. Pasi i dëgjon shkon te murgu dhe ia tregon. Murgu i thotë:Kjo nuk është prej teje! Këtë që e thua është prej atij atje të ulur pranë lumit. Murgu e kishte parë dijetarin (autorin e librit) te ulur afër lumit. I afrohet dhe dëgjon nga Abdul-Ganiu për te dërguarin, salAllahu alejhi ve seleme, dhe për muxhizet e tij e pastaj murgu e pranon islamin dhe bëhet musliman i mirë...".

Në gjuhen shqipe janë shkruar ose përkthyer disa libra mbi siren gjegjësisht jetën e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve seleme, duke filluar nga Imam Vehbi Ismaili "Muhamedi a.s" e deri te "Nektari i vulosur i xhenetit "të Safijurrahman El Mubarekfuri, i cili në mënyre te gjere shtjellon jetën dhe ngjarjet lidhur me njeriun me të cilin vuloset pejgamberlleku dhe Shpallja Hyjnore, Muhammedin, salAllahu alejhi ve seleme."Shkëndija" e Makdesiut dallon se është libër tepër konciz ,në çdo resht të tij gjen informata dhe dituri me të cilat mundet të shkruhen libra të tëra, e këto informata janë të sakta dhe burimore të bazuara në hadithe të vërteta.

Libri fillon me prejardhjen e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve seleme, lindjen e tij, vdekjen e prindërve, fëmijërinë në Mekke aty përmendet edhe shpallja, pastaj hixhreti dhe vdekja.

Në pjesën tjetër autori na sjell informata mbi familjen e ngushtë të tij, salAllahu alejhi ve seleme, fëmijët gratë, axhallarët dhe hallat. Pastaj vijnë shërbëtorët, robërit robëreshat. Është interesant të cekim se edhe pse libri nuk është voluminoz pra gjithsej ka 142 faqe autori na sjell detaje te cilat rralle here mund ti gjejmë edhe ne librat me të mëdha te sires si p.sh emrat e kafshëve që ka pasur: kuajve, mushkut, gomarit, devetë e deri te delet e Resulullahit, salAllahu alejhi ve seleme, llojet e armeve dhe emrat e tyre e kështu me radhë...

Ajo që e dallon këtë libër nga sired tjera është se autori ka bashkëngjitur me jetën e të Dërguarit, salAllahu alejhi ve seleme dhe jetën e dhjetë sahabeve të cilët janë të përgëzuar me xhenet duke filluar nga 4 kalifët e drejtë e deri te Talha, Zubejri, Sadi, Seidi, Abdurrahmani dhe Amiri, radijallahu anhum.

Në fund të librit gjendet edhe fjalori i terminologjisë se hadithit dhe sqarime tjera. Sigurisht se pas leximit të këtij libri lexuesi do të jetë më i pasur në dituri dhe më i vendosur në fenë e vet,e lus Allahun që ta shpërblejë autorin me xhenet, përkthyesin dhe ata që ndihmuan botimin e këtij libri tejet të bereqetshëm.

Sedat Shabani